

היינו בארץ חסד

138

דער פון רז = פעסח פון "מארגנשטערן" נאר אויפן ספארט-פלאץ "העלענאוו"

דער לעבעדיגער עדות. מיט דוך ארץ
צבי אייזענבוים, עהרען-סעקרעט

WOLFF ROSENKRANZ

אלע זענען מסכים אויף א צאד - פריידען

נעכטיגע זיצונג פון דער ווירטשאפטליכער וועלט-קאנפערענץ

די וואו אויף די רופט

וויקען שטילדן אויף א דעליקאט געזיכט-דעריבער טאקע דארף מען בעציימענס פלענען שטענדיג דאס געזיכט מיט די הערצא-פערפארמען. דער קרעם אויף די ווייז הערצא וועט דאס געזיכט גע-גען דער שטילדער וויקען פון די וואו-שטראלען, שטארקע לופט און וואסער - בעזיינען אויך שטעל און וויקען די וואסער-שטראלען, געלע פלע-קער, ליטשעס א. ו. ו. פראפירט און איבער-צייגט איין אליין! צו בעקומען פון 90 גר. אן.

KREMI MYDŁO HERBA

פילאנד האט בעצאהלט די יוני-ראטע

וואס צו געבן, 15. (50 טעל.) פילאנד האט דאס איינציגע לאנד, וואס האט געצאהלט די גאנצע יוני-ראטע פון די מלחמה חובות.

ערב סטאביליזאציע פון דאלאר אין פונט

א 100-ערה'גער יוד

נעו. ניקאלאיעווער סאלדאט גע-שטארבען אין משיח

אין, טשילינער יודישען וואכענבלאט "לי-ענען מיר:

אין סאטמאר איז געשטארבען אין טיפן עלטער פון איבער 100 יאהר 'ה אשר (פונטל) גראס.

דער פערשטער גענעראל האט נאך געדינט צוויי שטען די ניקאלאיעווער סאלדאטען, שפעטער איז ער אריבערגעפארען קיין ארגענטינע, וואו ער איז געווען אלס קאנצלעט אין מאדעסויל בערך 20 יאהר.

זיינע לעצטע יאהרען האט ער אָבערלעבט אין משיח, וואו ער האט איבערגעלאזט א זעהר פערזענליכע פאמיליע.

צווישען די פון איהם איבערגעבליבענע פא-מיליע, געפינט זיך א חזן די קינדער, אויך 22 אייניקלעך און 9 אוראייניקלעך; איין אוראייניקלעך איז שוין אויך אפילו פערזענליכע.

אינטערעסאנט איז, וואס טראץ זיין טיפער עלטער, האט ער זיך פון פאר זיין טיפער געפיהלט נאך און איז שטענדיג געווען ביים פולשטענדיגן בעוואוסטזיין. ער האט זיך אפילו קינמאל מיט קיין ברילען נישט געדארפט בענוצען.

לעצטנס האט ער געליטן א ביסל פון מאנען-קראנקייט, פון וועלכער ער איז א טי-פען עלטער געשטארבען.

אכטונג!

געגען שווייט פון די פיס

טויזענטער מענטשן האבען זיך שוין אי-בעצייגט, אז פאר א פאר גראשען גענען שווייט פון די פיס, אויך צו ארטיש-קעס, ווי אויך א גוט מיטעל צו וואנצען פאר א פאר גראשען א פלעשעל. געדונקט גוט דעם ארעט: סטארי-ריינע 1 מל ביים צייטונגס-פארקויפער וועלכע און א. ו. ו. פראפירט און איבער-צייגט איין אליין! צו בעקומען פון 90 גר. אן.

פארשטענדליך, אז ער איז צופרידן מיטן פון איינציגן גאנץ פון דער עקאנאמישער קאנפערענץ אין לאנדאן.

דער פערשטענדיג פון פראנקרייך געקומען צו אן הסכם און דער פונט וועט דוכט זיך נישט דארפן מעהר מולד האבען פאר ווייטערדיגע אטאקעס. אויך די פראנצויזישע וועלכע גאלד-שטאנדארט דערגרייכט וואס ווייטער אלץ מעהר פערשטענדיגונג.

דערשאסען 2 פוילישע פירגער אויף דער רומעניש-בולגארישער גרעניץ

האט זיך ארויסגעוויזן זענען דאס געווען 2 פוילישע פירגער, וועלכע זענען געקומען פון פוילישן קיין רומעניען און פונטער, און פון רומעניען הא-בען זיי געוואלט אריבער אויף דער בולגארישער טעריטאריע.

רעגירונגס-קאנטראלע איבער דער אמעריקאנער אינדוסטרי

דעה איבער דער ארבייט און פערזענלעכע אין דאזיגען געזעץ איז פארגעווען א קרדיט פון 220 מיליאן דאלאר אויף אמארי-זאציע און צו צעהלען פראצענטער, די דאזיגע סומע זאל געשאפען ווערן פון נייע שטייערען.

לענדער און אויף האנדעלס-באקאטען פון געווע-סע לענדער.

פראנצויזישער פרעמיער אין צופרידען

פאריז, 15. (50 טעל.) פרעמיער דאלאדע וועלכער איז היינט צוהייס-געקומען קיין פאריז האט היינט ערקלערט פאר-געקומען.

דערשאסען 2 פוילישע פירגער אויף דער רומעניש-בולגארישער גרעניץ

האט זיך ארויסגעוויזן זענען דאס געווען 2 פוילישע פירגער, וועלכע זענען געקומען פון פוילישן קיין רומעניען און פונטער, און פון רומעניען הא-בען זיי געוואלט אריבער אויף דער בולגארישער טעריטאריע.

רעגירונגס-קאנטראלע איבער דער אמעריקאנער אינדוסטרי

דעה איבער דער ארבייט און פערזענלעכע אין דאזיגען געזעץ איז פארגעווען א קרדיט פון 220 מיליאן דאלאר אויף אמארי-זאציע און צו צעהלען פראצענטער, די דאזיגע סומע זאל געשאפען ווערן פון נייע שטייערען.

ל' אב ד' א. 15. (50 טעל.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער עקאנאמי-שער קאנפערענץ איז היינט ווייטער געפיהרט גע-ווארען די אלגעמיינע דיסקוסיע. דער דעלעגאט פון פאראייניקטע האט ערקלערט: און פארטאגאל טרעט צו צום צאל-שולד.

דער כינעזישער דעלעגאט האט ערקלערט אז די קאנפערענץ וואלט ארויסגעוויזן אז איהר פעהלס דאס געפיהל פאר דער וויקליכקייט ווען זי וואלט זיך פארגעשטעלט אז מען קען דערגרייכען א דויער-האפטע, ווייטשטאטליכע און פינאנציעלע סטאבילי-זאציע, און לעצטן די ענטוואפונגס-פראגע.

דער קאנאדעסער דעלעגאט האט ערקלערט אז קאנאדע טרעט צו צום צאל-שולד אויף דער צייט וואס די קאנפערענץ וועט אנהאלטען. די דעלעגאטען פון טשילי און טעריקוי האבען נאך בעהערט אלגעמיינע פראגען. דער מעקסיקאנער דעלעגאט האט אונטערגע-שטראכען, אז מעקסיקא איז גרייט זיך צוצופאסען צו די בעשלוסען פון דער קאנפערענץ.

מאקדאנאל האט האט ביים שליסען די היינטיגע זיצונג אפיציעל מיטגעטיילט אז דאס פרינציפאל פון דער קאנפערענץ איז געקומען צו א הסכם וועלכע בעקומען די פרינציפאל פון פאנאנציעלע און עקאנאמי-שע קאמביסעס.

דער הויפט-רעפערענט פון דער קאמביסע-באד-געט (פראנקרייך) האט ערקלערט, אז אויב ס'וועט נישט דערגרייכט ווערן קיין סטאביליזאציע פון די וואלוטעס, וועט די קאנפערענץ נישט קענען קאנ-קירט ארבייטען. די הויפט-אויסגאבע פון דער קאנפערענץ וועט זיין צו ארגאניזירען א דויערהאפטע סטאביליזאציע פון די פינאנציעלע בעציהונגען.

ל' אב ד' א. 15. (50 טעל.) די סעסאציע פון טאג איז היינט געווען אויף דער קאנפערענץ ליטוואניע פארשלאגן וואס האט טעריטאריעס אומעריקאס פארשלאגן צו צאל דעם צאל-שולד.

ליטוואניע פארשלאגן דאס אלע רעגירונגען וועלכע זענען רעפערענטירט אויף דער קאנפערענץ, זיי זאלען צווייגלעך אלע ווייטשטאטליכע און און צו-מיניסטראטיווע פערזענלעכע וועלכע ווייטשטאטלי-כע ארגאניזאציעס וואס זענען געווענדיג געגען די און-דערע מלוכות.

ערב סטאביליזאציע פון דאלאר אין פונט

ל' אב ד' א. 15. (50 טעל.) די אנטווערפאנדונגען צווישען די פערטערענ-פון די צענטראל-בענק אין ענגלאנד, אמעריקא און פראנקרייך, האבען זיך היינט געווען בעדייטענד סטאביל.

די טעג איז צו ערווארטען א פערשטענדיגונג. אלס בערייט צו די אנטווערפאנדונגען שטענען אויף א גוטען וועג און דער געוויינלעך צירקולאר פון די הויפט-בענק און די ענגלישע בענק אפצוהאל-טען זיך פון פערקליפען ווער-פראפירען. דאס בעווייזט אז מען ערווארט א סטאביליזא-ציע פון דאלאר און פונט. מען רעכענט אז דער קריס וואס זאל בעשטימט ווערען וועט דערגרייכען עפעס העכער ווי 4 דאלאר ממש 5 טעג. די גאנצע פערשטענדיגונג טראגט א צייטוויי-ליגען באצאקער.

ענגלאנד צאהלט א טייל פון דער יוני-ראטע

ל' אב ד' א. 15. (50 טעל.) אויף דער זיצונג פון פארלאמענט האט טשעמ-בערלען אויסגעדרוקט זיין בעווייזען, וואס אמע-ריקא האט געגעבן צו פוילישען פאלקאונטיק מיט צוויי יודען.

דער פאלקאונטיק אינזש. לודוויג הינצקוויטש האט איבערגעדייגט אין עמעריטאר אונגענומען גרויסע בור-ארבייטען פון מיליטערישע קאנפארע-און מאקאדאנאל; די ארבייטען זענען געווען פאר-וואלטעווען אויף פאר מיליאן גילדען. הינצקוויטש האט זיך פארל געשטעלט אין פערזענליכע מיט א גאנצער יידישע פירמעס פון בור-מאטעריאלען, וועלכע פלענען איהם אנטווערפן סח-ה אויף וועלכע און אפילו אויפן ווארט; א בע-וואוסטע צוויי-האפטע דעם פאלקאונטיק געשטא-קען יאסעל מאלשטיק און י. באקין, אייגענטימער פון א גרויסער ציגל-פאבריק היינצער ווילנע, וועל-כע פלענען איהם געשטעלען ציגלע נישט פאנער-זענדיג אפילו קיין שום בעשטעטיגונג.

מי דער לעצטער אפרייטונג האט דער פול-קאונטיק געבעטען די ציגל-פאבריקאנטען אויסצו-שטעלען איהם א משאן אויף 4.200 גילדען; ווען-דער האט זיך און וואלנער קליינ-גערייכט פאר-געקומען א פראצעס צווישען א פוילישען פאלקאונטיק מיט צוויי יודען.

דער פאלקאונטיק אינזש. לודוויג הינצקוויטש האט איבערגעדייגט אין עמעריטאר אונגענומען גרויסע בור-ארבייטען פון מיליטערישע קאנפארע-און מאקאדאנאל; די ארבייטען זענען געווען פאר-וואלטעווען אויף פאר מיליאן גילדען. הינצקוויטש האט זיך פארל געשטעלט אין פערזענליכע מיט א גאנצער יידישע פירמעס פון בור-מאטעריאלען, וועלכע פלענען איהם אנטווערפן סח-ה אויף וועלכע און אפילו אויפן ווארט; א בע-וואוסטע צוויי-האפטע דעם פאלקאונטיק געשטא-קען יאסעל מאלשטיק און י. באקין, אייגענטימער פון א גרויסער ציגל-פאבריק היינצער ווילנע, וועל-כע פלענען איהם געשטעלען ציגלע נישט פאנער-זענדיג אפילו קיין שום בעשטעטיגונג.

דער פאלקאונטיק האט זיך פערזענלעכע, אז ער האט נישט געמיינט אריינצוכאפען קיין געלד ביי יודען, זיין מאטעריעלע לאגע האט איהם אבער דע-צעלצ געצוואונגען, מחמת זיין מיטהעלפערין ביי די בור-ארבייטען איז געווען א פרוי, וועלכע האט איהם פערשטאט גרויסע הויקל.

נאך א לענגערע בעראטונג האט דאס גערייכט אריינצוכאפען א בעפרייאונגס-אורטייל.

BOLE GŁOWY
UŻYWA
KOWALSKINA
ALE KONIECZNIE
TYM ZNAKIEM
FABRYCZNYM
SERCE
W PIERŚCIENIE

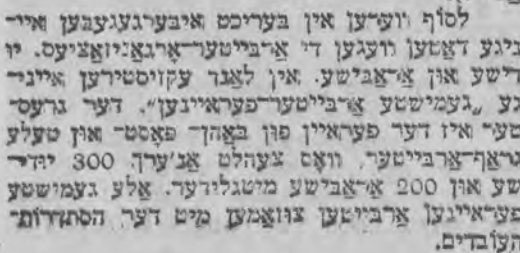
ער האט בעקומען די רעכענונג, האט ער אבער די פאפירקאטען אויסגעצאהלט נישט מעהר ווי 3000 גילדען... די פאפירקאטען זענען צוערשט זיכער געווען אז זיי וועלען דאס איבעריגע געלד בעקומען צייטלעכ שפעטער.

אויסגעלאזט האט זיך אבער אנדערש; זיי הא-בען איהם אפגעשלאגען די טייערע און ער האט די וועג געפירט די יודען נישט געקאנט מאהנען דעם חוב, מחמת זיי האבען דעם פאלקאונטיק ארויסגע-געבען א שרייטליכע בעשטעטיגונג אז זיי האבען צו איהם קיין טעגלע נישט; און דער ענין אריבער-אין דער פראקטיקאטור און גענען דעם פאלקאונטיק איז פערזענליכע געווארען א פראצעס.

א טאג פארין פראצעס האט אבער דער פול-קאונטיק פערזענלעך צו זיך מאלשטיקן מיט באקיינען און זיי בעצאהלט די סומע געלד, וואס ער האט די בעקומען, אזוי אז אויפן פראצעס האבען שוין די אפיקאנער צו איהם נישט געקאנט קיין שום פיר-טעדיקעס.

פאר'ז יאָהר 1932

בעריכט פון דער א"י-רעגירונג פאר דער מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקער-בונד

דער ענין ווערט דערמאנט אין פארשידענע ארטן
דער ספר פון א יידישער וועלט־הערשפאט לאזט
זיך גוט פארשטיין, און וועט דעריבער גיין
צו זיין א פאלק גלייך ווי אנדערע פעלקער.

מעקס'ן צו זיין נישט צוגעפאסט פאר אים לעבונג
צוליב איהר לאזע פון נישט-גענוגענדען ערנער-
רעגס-דאזים. דאזענע קענען פאר דעם צוועק גע-

טשע בירגע שטאט, זיי וועלען אבער זיין אויס-
געשלאסען פון געוויסע בעריפען און לגבי זיי
וועלען נישט חל וזיין געוויסע רעכט און פליכטען

גרונסע שרפה אין ארץ-ישראל

20 מייזענד בוימער אוועק מיט'ן רייד

**א שעהנער קערפער
ציהט צו
א שעהנע געזיכט
שמירט צו**

קיינער קען נישט ביישטעהן דעם
כסוף פון דעם וואונדערבארן
געשטאלט און נאך וועגנער דעם
רייך פון דעם ווייזען ווי סאמעס
היינט.

שעהנע פויער פון דער גאנצער
צער וועלט בענוצט די ווייזע
Palmolive אויסגעצויגטע
די בעריהמטע שעהנהייט
איינע, איי-פאר-אלעס, פאלימאליב
און קאקאס-ניס. א געדיכטע

פאנע פון דער ווייזע Palmolive
דרינגט אריין סוף אין די פארעם
און וועט דעריבער און גלייכ.
צייט גרינדליך - צוגעבונדן
דעם געזיכט א מרישען אויסזעהן,
וואס איז און איז געווען שטענ-
דיג דער שטענער רייך און האט
ווערמאכט געזאגט פון דער
יונגער.

בענוצט די ווייזע Palmolive
נישט נאר צו פלענען דאס געזיכט
נאר אויך דעם גאנצן קערפער
און איהר וועט דערהאלטן מיט
פראכט ווי דערפרישער וויקייט

עס קומטלעך נישט קיין
פאס פון חיות.

PALMOLIVE SOAP
PILEGNUJE WŁOSY JAK MYDŁO PALMOLIVE CERE

די קרו-היסוד-קאזע איז אויסטראליען, בינע און איז אינדיע

ירושל'ים, 15 (י"א). דער ירושלאמי האט
פונדאדירטע שיקט א צירקולאר צו אלע יידישע קהלה
פערזענלעכע ווי זאלען זארגען און די יידען,
וועלכע זענען נאך אויסלעבנדישע בירגער, זאלען

די פאדערונגען פון די ארץ- בישע נאציאנאליסטען איז עבר-הירדן

ירושל'ים, 15 (י"א). די טעג איז אין זאכאן
אפגעקאלטען געווארען א קאנפערענץ פון אראבישע
נאציאנאליסטען אין עבר-הירדן, וואס איז געווען
אין א גרויסער מאס געווענדט געבען די צייטונגס-
שטרעבונגען.
הויך די אלגעמיינע פארעוונגען צו פילדען אין
עבר-הירדן א נאציאנאלע פארלאמענטארישע רע-
גירונג און שטרעבען צו אפאלאגארישע פערזענלעכע
זענען צווייגטע געווארען פאלגענדע פארעוונ-
גען, וועלכע זענען ספעציעל געגעבן (1) פערבא-
טען יידען צו וואוינען אין עבר-הירדן אדער קויפען
דארט ערד; (2) שאפען א הלואה אויף די בעוואס-
רונגס-אריינציען אין גאר-על-קארב (דעם שטח,
וועלכע דער עמיר אבדולא האט געוואלט פערבא-
טען יידען און (3) ערטיילען א קאנצעסיע אין גאר-
על-קארב פאר עבר-הירדן בירגער.

**פארוואס האב
איד געזינדיגט**
מעכטיגע דראמע
היינט פרעמיערע!
אין כינא
Casino
אנהייב 4.15 נאכט, עס שפילען:
**Helena Hayes,
Neil Hamilton,
Lewis Stone,**
אויסער'ן פראגראם: סלאנג-צונאכטען.

גרונסען פון דער הויפט-שטאט

אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט
מ. עלבוימ

די אנטלאפענע דייטשע יידען קומען איצט אן נאך
גדלות צו די יידען פון די לענדער. אין וועלכע
די פליטים געפונען זיך, - און די גדלות זענען
אפגעוואנדענע ערשיינונג.
עס וועט דעריבער פראפעקטירט, אז עס וואל
געשאפען ווערען אפאלוועטליכע יידישע באנק-
אין דער דאזיקער באנק וואל יעדע יידישע קהלה
פון יעדע שטאט, וואו יידען וואוינען, אריינברא-
נען חלושליכע סומעס. און היינט ווי דאס דייטשע
אומגליק קאן זיך, חלילה, איבער-חורין אומקערט
(ווען) די בעשולעכע פון ענדעקישען הויפט-דאטן זאל
די באנק אין געגעבענעם פאל, אויסצואלען די יידען
פון דער בערלינער קהלה ווער יעדע סומע און נאך
ערטיילען א גרויסערע הלואה.

די אכמנה פון יאן קירשטאם

ווער איז לאזן געדענקט נישט דעם גאנצן
פון פערשטארבענעם פערזאנלעכען כלל-טוער און
היינט געפאלען יוד יאן קירשטאם?
די אכמנה פון גארל האט אפער געוואלט,
אז איצט זאל מען דערהאלטען און ווארשאווער דעם
גאנצן קירשטאם, נישט צום כבוד, געשעהען איז
אזא געשיכטע:
עס איז געשטארבען די אכמנה פון יאן קירש-
טאם. די האט איבערגעלאזט אין איהר ירושה עס-
ליכע לעגאטען, אויף וואוילטעטיגע צוועקען, און
צווישען זיי: 15,000 זל. פאר דער ווארשאווער
קהלה און 6,000 זל. פאר יידישע סטודענטען פון
ווארשאווער אוניווערסיטעט, נאר מיט א "בערינג";
די 6,000 זל. געהען פאר יידישע סטודענטען,
וועלכע אפיקענען זיך צו דער פאלישער נאציא-
נאליסטע, ווערען נישט קיין יידישע נאציאנאליסטען
און נישט קיין ציוניסטען.
האבען די וועלטליכע מיטגלידער פון דער
ווארשאווער קהלה-פערזענלעכע אריינגעטראגען א
פארשלאג, אז צוליב די 6,000 זל. פאר די "יידישע"
סטודענטען, זאל די קהלה זיך אבזאגן צוגעהערען
דעם לעגאט פון די 15,000 זל. אומקערט. עס איז דעריי-
אפגעוואנדען געווארען, אז מיט די "בערינגען"
האט די אכמנה קירשטאם געשיפען אין פנים און
בעלידיגט דאס גאנצע פאלישע יודענטום.
דער לעגאט איז טאקע דורך דער קהלה נישט
אפגענומען געווארען.

ירושל'ים, 15 (י"א). טעלעגראפיש.
דא איז אויסגעפראכען א גרויסע שרפה. 20
מייזענד בוימער זענען פערברענט געווארען. מ'ר

בעזעצען דייטשע יודען אין ארץ-ישראל

הילפס-האמיטעט בעשטימט א דריטעל פון דער הכנסה

ירושל'ים, 15 (י"א). טעלעגראפיש.
דער הילפס-האמיטעט צו העלפען די דייטשע
יודען אין ארץ-ישראל, האט בעשטימט א דרי-
טעל פון די הכנסה אויף צו קויפען ערד אין ארץ-

דער היטלעריסטישער ספארט וועט פנוגע דער יודען-פראגע

דיפלאמאטישער אויף דעם אינטערנאציאנאלע פארום

קעלן, (י"א). דער רייכס-ספארט-קאמיטאט
פאן טשאמער-יוסטען האט דא געהאלטען א רעדע
צו די פיהרער פון די דייטשע ספארט-פערזענלעכע,
אין וועלכע ער האט צו. אדר. ערקלערט:
אויך די ווייטאטאריען, וועלכע האט פריהער
גאלע, סיי אינטערנאציאנאלע, ביים אויסוואהל פון
דער דייטשער ספארט-דערפערענענאציען קומען אין

וועגען פערשנעלעכע די נאטוראלי- זאציע פון די יודען אין א"י

70.000 יודען אין א"י האבען ביי איצט נישט קיין איי-בירגערשאפט

ירושל'ים, 15 (י"א). דער ירושלאמי האט
פונדאדירטע שיקט א צירקולאר צו אלע יידישע קהלה
פערזענלעכע ווי זאלען זארגען און די יידען,
וועלכע זענען נאך אויסלעבנדישע בירגער, זאלען

גרויסער ערפאלג פון ווארשאווער "ארט"-שול

ווארשע, 15 (י"א). די פאכשול פאר מידלעך
ביים "ארט" אין ווארשע האט צו פערצייכענען א
גרויסע ערפאלג. 20 אפאלווענענעס פון דער שול
(אפאלווענענעס שניידעריי) וועלכע האבען זיך געשטעלט
צו רעגירונגס-קאמיטעט אויף געזעל, האבען אלע
אויסגעהאלטען דעם עקאממען, און בעקומען דעם

אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט מ. עלבוימ

די אנטלאפענע דייטשע יידען קומען איצט אן נאך
גדלות צו די יידען פון די לענדער. אין וועלכע
די פליטים געפונען זיך, - און די גדלות זענען
אפגעוואנדענע ערשיינונג.
עס וועט דעריבער פראפעקטירט, אז עס וואל
געשאפען ווערען אפאלוועטליכע יידישע באנק-
אין דער דאזיקער באנק וואל יעדע יידישע קהלה
פון יעדע שטאט, וואו יידען וואוינען, אריינברא-
נען חלושליכע סומעס. און היינט ווי דאס דייטשע
אומגליק קאן זיך, חלילה, איבער-חורין אומקערט
(ווען) די בעשולעכע פון ענדעקישען הויפט-דאטן זאל
די באנק אין געגעבענעם פאל, אויסצואלען די יידען
פון דער בערלינער קהלה ווער יעדע סומע און נאך
ערטיילען א גרויסערע הלואה.

די אכמנה פון יאן קירשטאם

ווער איז לאזן געדענקט נישט דעם גאנצן
פון פערשטארבענעם פערזאנלעכען כלל-טוער און
היינט געפאלען יוד יאן קירשטאם?
די אכמנה פון גארל האט אפער געוואלט,
אז איצט זאל מען דערהאלטען און ווארשאווער דעם
גאנצן קירשטאם, נישט צום כבוד, געשעהען איז
אזא געשיכטע:
עס איז געשטארבען די אכמנה פון יאן קירש-
טאם. די האט איבערגעלאזט אין איהר ירושה עס-
ליכע לעגאטען, אויף וואוילטעטיגע צוועקען, און
צווישען זיי: 15,000 זל. פאר דער ווארשאווער
קהלה און 6,000 זל. פאר יידישע סטודענטען פון
ווארשאווער אוניווערסיטעט, נאר מיט א "בערינג";
די 6,000 זל. געהען פאר יידישע סטודענטען,
וועלכע אפיקענען זיך צו דער פאלישער נאציא-
נאליסטע, ווערען נישט קיין יידישע נאציאנאליסטען
און נישט קיין ציוניסטען.
האבען די וועלטליכע מיטגלידער פון דער
ווארשאווער קהלה-פערזענלעכע אריינגעטראגען א
פארשלאג, אז צוליב די 6,000 זל. פאר די "יידישע"
סטודענטען, זאל די קהלה זיך אבזאגן צוגעהערען
דעם לעגאט פון די 15,000 זל. אומקערט. עס איז דעריי-
אפגעוואנדען געווארען, אז מיט די "בערינגען"
האט די אכמנה קירשטאם געשיפען אין פנים און
בעלידיגט דאס גאנצע פאלישע יודענטום.
דער לעגאט איז טאקע דורך דער קהלה נישט
אפגענומען געווארען.

[illegible]

עס האט פאסירט דאס סאמע צוגסטע, אויף
דאס ע האבען זיך געקאנט ריכטען די אויסלענדער
סע קירעטארען פון ירושלאה, סאמע ערב ער
אלווערליכער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ האט
זיך ערשטע רייכטאמאנען געמאלדען און אנהויבער
פון ערשטען יולי וועט זי מער נישט צוגעגעבן
קין וואלטע אויף דע דעקן אלע חובות, וואס וועט
געמאכט געווארען ביזן יוליקייטס פון יאהר 1931.
נאך מיט ערשטעס טאג אריין האט זי ענגלישע
צייטונג געזאגט וויסן וואס וואלטעס דא האט זי

הוא עס מאקע פאסירט.

ווייל פון יידישען שטארבונגס היסט יעטוערע
אפגעשטעלגט פון די צעהלונגען און א פרייערדיגע
פערשטענדיגונג מיט די קרעדיטארען — אנקראפט.
און אין דער וויקליכקייט איז טאקע קיין פער-
שטענדיגונג מיט די אויסלעדישע קרעדיטארען נישט
פארגעקומען, ווי דאס איז צו זעהען פון די דייטשע
בלעטער גאטא.

איינער דייטשלאנד איז בעזאנגען דעם שריט
אין די פרעסע פון די לענדער, וועלכע זענען די
הויפט קרעדיטארען פון דייטשלאנד, שארף איינגע-
טראכען געגען דעם דייטשען פערזאנלעך וועגען מאך
דאס ארויס. מיט א בעזונדערער שוועקייט איז גע-
גען דער פאדערונג איינגעטראכען די „פאזעלער
טאגיאטאליטייטען. דאס בלאט האט אין א ליט-
טאטיקעל אנגענומען אז די שווייץ קען אויף קיין
שום פאר נישט דערלאזען קיין סום פערלייכערט-
ען, בלוגע די צעהלונגען, וואס דאסמען איז אריי-
נגעבאנען ווערען און דאס איז דערפאר ווייל דער
האנדלס-בלאט צווישען דייטשלאנד און דער
שווייץ איז שטארק פאסירט פאר דער שווייץ.

אין זעלבנעם קען האט זיך אויך איינגענומען
אן פרעסע פון האלאנד און פון שוועדען.
כאטשטעטסט איז, וואס מיט א פאר טאג
הייבט האט דער „בערלינער טאגעבלאט“ געהאל-

זען פאר נישט אונזער געשייטליכען אז מען קען
נישט אננעמען דערצאלע פערשולטע בונגע אלע
לענדער קרעדיטן. אז מען דארף נעמען אז
אכט די בעזונדערע אייגענשאפטן פון די ווירט
אנפאללעכע בעזונגען צווישן דייטשלאנד און די
אייגענלעכע לענדער. אבער דאס אפיציעלע דייטש-
לאנד האט זיך דערמיט נישט געברענגט, און האט
פשוט געמאלדען אז די הענט אויף צו צעהלען די
בילדן אין אויסלענדישע האנדלס, נישט מאכענ-
דיג קיין אונזערער צווישן די לענדער קרעדיטן
רען.

צווישן די אויסלענדישע קרעדיטן איז
אבער ענטשטאנדן די פראגע וועגן אננעמען
מיטלען געבן דעם באקרייט פון דייטשלאנד. קודם
אל וועגן אפולכע מיטלען אננעמעןס געווארען
מער האנדאט און דער שווייץ, און די לענדער האבען
זעהן ביי זיך אז שאפען ספעציעלע קאמפניעס פאר
געלעבטע אפצוברענגען און אויב נאך די אפערע
האבען וועט דייטשלאנד קומען וועלכע עס איז נישט
סומעס, וואל מען די לענדער פערזאליטען.

די דאזיקע מיליאנא איז שוין ארויסגעקומען גע-
ווארען אין דער פריטעס פון די לענדער, וועלכע נע-
בען א פאסיווע האנדעלס-בילאנס, מיט דייטשלאנד
און איינער האנדעלס האט זיך קלענערט באג-
ראט. אינאם מאג די דאס לענדערנע נישטן. דאס איז

אין זיין גרויסן פינדיגקייט - ווער האט דאס פארמיינען אין

דער שטאנדיגער סאן פון דער פרעסע פון יידישן פארמאגט
לענדער און פונדאציעס געגעבן דעם פרעזידענט פון
דער יידישע באנק.
ס'זאל דאס צו בעמערקען אן אפילו דער
אנאנצער "טיימס" וועלכער בעזיהט זיך בכלל צו
דער אמעריקאנער ווייטשטאטליכער פאליטיק פון דייטש
לאנד נייטאל, האט געזאגט און פאר זיכער צו ער
קלערט אן דייטשלאנד דארף זיין ווער אינאיינעם
אין דעם פאל, ווייל וי קאן אינאנצער אינאנצער
דייטשן איהר קרעדיט "פרעסטיזש".
א גרויסער רושם האט אין די דייטשע מינאג
געקענט געקומען דעם דערקלערונג פון בעקאג
סען שווערשען מינאסיס, דעם דייטשקאן פון דער
שטאטאליכער, "עסקולאדא באנק" וואלענבערג, וועל
כער האט דערקלערט אן אינאנצער ווייטשטאטליכע
לאנד אן דייטשלאנד בערעכטיגט אויף אן פאל
נישט דאס דערקלערען זיך פאר באקראם. דער
האט פון וואלענבערג אין געווען אפגעדרוקט ער
היי דיטשער באקראם דערקלערונג אין דעם און
זי ליכט פאר אינאנצער וואס פאר אן אינאנצער
דייטשער באקראם האט געמאכט אין שווערשען.
און אין שווערשען רעכענט מען אן אינאנצער וואס
וועלכע דערפאר מיטלען, ווי אין דער שווערשען

וְיָשִׁים ד' וְעֵלְמַט פִּאָרְעִיג פִּאָר עֵגְלֵאָדִּי הִינּוּ
 מִן אִיִּךְ אִין עֵגְלֵאָדִּי וְאֵל גֵּשְׁאָפֶן וְוִיעֵן אַ קִּי-
 פִּאָר גֵּלְעֵצִיגִישְׁט אָפִּירֵכְעֵנִיגִישְׁט אִין עַס וְאֵל
 פִּאָר וְהִלְטֵן וְוִיעֵן דִּי חִבּוּת וְהָאָ וְוִיעֵן קִימֶן
 דִּיטִשְׁלֵאָדִּי
 אִיךְ עֵקֶרִיגִישְׁט רֵעֵכְעֶן אַרִיטִשְׁטֵרֵעֶן יֵעַ
 מִן דִּיטִשְׁלֵאָדִּי דִּי פִּאָרִיגִישְׁט שְׁטאַטִשְׁט וְדִאָס
 וְהָאָ מִן בִּדְקָה צו קאַנִיִּסִירֵן דִּי פִּאָרִיגִישְׁט
 מִן דִּי דִיטִשְׁט שְׁרַמֶּס־דֵּער, בִּעֲלִיגֵר טֵאָג
 וְהָאָ וְהָאָ דִּי חִבּוּת צו עֲקִילִישְׁט, אַ

איינער פון אכצען מיליאן

צו די היטלערייט פון דער גאנצער וועלט

פון משה בראדערווא

אויף אלע — אויף קיין שום אנדערע הנחת נעל
אין נישט איינציג.
אין לעב זיך אויס בייגערליך און די וויסן און
וויסן וואס די מלכה האט געשאפן, און אויב איהר
צווינגט מיך אט דעם געווען צווינגט, אויסצומיידן
— משפט מיך עהרליך, מעגליך לויט איהרע גע-
זעצן — ביז די געזעצן איהרע וועלן גענוצט
ווערן, ביז די וועלן יערען מעגליכע, האט
איהרע און דעם פולען זיך פון ווארט.
מאכט איהר מיך נישט פאר אן אנהייב
דער וויילטען צום יאג און פלאג — טיילט מיך
נישט אויס און צווינגט מיך נישט אין מיין פערזענ-
לעך צום פערזענלעך געגעבן זיך און געגעבן איהר!
ווייסט, אז איהר מעג, אז איהר בין לויט מיין
מעגליכע קאנסטרוקציע פערזענליכע צו זיין דאס
וואס איהר, צו בענין דוועלבע מצות און חסאים.
בעלזשט מיך פאר מיין גוטע טאט, בע -
שטראפט מיך פאר מיין שלעכטען — אבער אלץ
— שטראפט מיך פאר מיין שלעכטען פון איהר געזעצן, וואס
דאך ווי צו אלע מעגליכע גלייך.
איהר בין איינער פון 18 מיליאן — איהר 18
מיליאן ווי איינער, מיט אלע שטארקעגענגען און ליי-
דעשטעטען פון די איבעריגע מעגליכע.
מען פייגט מיך, מען מאכט מיך, מען
ווייסט מיך, מען שפאט מיך אויס, מען האט
מיך אויס, מען שטראפט מיך ביז טויט — און איהר
וועל זיך נישט לאזן: דאך מיין גרויסער ליבע
צו וועלט און מעג וועל איהר זיך נישט לאזן,
און וועל איהר א וועלט וואס אונזער-גלייך — וועל איהר
זיך נישט לאזן געגעבן צו א מדרגה פון א שווארצן
לייביגען, נאך די אלע שווארצן געל-ווייסע
וועל איהר אויסוויסן, און די כלומרשט, די לפנים
ווייסע — אויף —
אייילט נישט צו דעם בלוט-פראצעס

אזוי פערשטעט, (משה, נביאים, קריסטוס, שפיטאנא,
מאריס).
דא קענען קיין שום פאלשע דאטען און צו-
פערען נישט העלפן
דא וועלן נישט העלפן: ראמער, אינקווי-
זיצער, קרייצצוגען, שחיטות —
איהר וועט אונז אלע 18 מיליאן נישט אויס-
שעכטען.
איהר וועט זיך גופא — די געבוירענע פון
אונז, פון אונזער ליבע און האט נישט פערטליכען —
איהר וועט זיך מיט דעם נישט קיין עצה
געבן.
אונזער כוח און דער וועלט-געשיכטע און,
ליבע, איינער כוח און האט
ליבע און איינער שטארקע פון טויט. האט
אין פערזענליך — פאקט ווי איהר — טייערע,
ס'איז, אלץ, אונז-אומזעסער טראג.
מיך וועלן זיך פון איהר נישט ייהרען, און
ווי וועט זיך צו דעם איהר פון וועלען מיך וועלן
אונזערען — דאטען וועט שוין קיין גראו פון
בליהונג נישט וואקסן, דאטע וועלן בלויז קברות-
גראווען וואקסן!
מיך געהערט די ערד פאקט און גוט, ווי

די יידישע געשיכטע האט מיך אלס אויסדער-
וויילטען בעזיכענט, די געפאלטע געשיכטע פון
יחידים שוואים ביי פעלקע — אלס פערשטעלעכע.
אויב איהר וועל אויף דער ערשטער בעזיכע-
נונג, געשיכטע אויף אומפאליקענאריער ממשות,
אונזער געוויסע בעזיכענענען מסכים זיין, וועל
אין איהר אויף דער צווייטער בעזיכענונג בשום
אופן וואס נישט איינציג —
איהר וועל נישט וויסן, נישט ווערן און הערן
ווערן קיין שום ראסע-פערשטעלעכע און ראסע-
שטחן, ווען אפילו ווער פארגינדער און אנהייב
ווערער א געזעצער דעגענעראט (ווייניגער) —
אויף דעגענעראטען קאן איהר זיך פערגינגען אלס
ווען פון אפאלט פאלק, פאקט און, ווי יונגע פאל-
קער דערלויבען זיך עס.
איהר בעטאן נאך אפאל: נישט גלויבט אין דער
באפער-מעשה פון ראסע-אונטערשיידען, ווען איהר
ווייסט שוין מיט דער הילף פון אונז ווערן און
פיל וויסטיקען אין דער וועלט.
אבער אויב איהר וועט דווקא צושיינן ראסע-
וועל איהר זיך נישט לאזן צווייטערענען פון
מיין פאזיציע, פון דער ערשטער, פון דעם אנהייב
באדער, וואס דער גורל און דאס ממשות האט

איהר בין א ייד — דאס זיך פון היינער ראסע,
אויף ווי ווייט מינע עלטערען, און עלטערען און
און עלטערען האבען מיך נישט געוואונגען און
דערש צו זיין —
איהר בין, ווי אלע מעגליכע אין דער וועלט,
און אונטערשיידע זיך פון קינעס מיט גארנישט.
איהר בין, ווי דער שווארצ-ווייסער, ווי דער
ווייס-ווייניגער, ווי דער געל-ווייניגער — א ווייט-
ווייניגער מענטש.
איהר לעב אין דער צווייטער-גענונג — און
דער היינער, קריסטליכער און איינער — נישט
דערפארשטער, אומאויסרעכענאריער.
איהר בין, ווי אלע מעגליכע געבוירענע מיט כח
וכח אברים און גוים.
איהר פיהל, איהר שפיר, איהר עמפיר, ווי אלע
מעגליכע צוגלייך.
מיין בלוט אין נישט גרין, נישט בלוי, נישט
פון קיין שום אנדער קאליר, נאך דווקא ווייט.
איהר פערזענלעכע פאקט און פיל איהר אויף דער
וועלט און אפאלט אין זיך און פיל לופט און
וועל, ווי אלע מינע מעגליכע.
פאקט ווי אלעמען אונטערענען ווערן אויף
איינע אונטערענען בעטאנען און פיל גוט און
שלעכטס — אויף ווי האבען געלעבט און געשטאר-
בן, אויף ווי האבען געלעבט, געלויבט, געוואלט,
געלעבט, געקעמפט, געשאנקען און געוואלט, גע-
וואלט און מאלות געליטען — דורכגעמאכט עווא-
לוציעס און רעוואלוציעס, מלחמות און פרידענס.
פאקט ווי אלע האבן איהר דורך מינע אונטער-
טערען געשאנקען און צושטערט און דעם וועג צום
אמת און מעגליכען גליק געוואלט —
אויב פונטערענע וועג פון דער געשיכטע,
צווייטערענע און אנהייב פון קאנווענציעלע
ליגענס.

פון ד"ר ל. פיליפסאן

היסטארישע ערצעהלונג

אברהם אבן עזרא

שרים, וואס ער געהערט מיט ליכט, וואס
די זון קיינמאל נישט אונטערגעגאנגען; וואס ער
געהערט מיט תכריכים, וואס ער קיין מעגליכע
קיין מאל נישט געשטארבען.
דער פאקט שרייבט איינער דעם אלעס מיט א
מיטגער איינציג אבער זי האט עס טיף געריהרט
אלע פיהלעכע סטריגעס אונטערגעגאנגען און מיט
בוטען טרענען האט זי געקאנט לעזענדיג די דא-
וועג, מיט ווייטאג אונטערגעגאנגען ווערער.
חולדה האט זיך פלוצלונג אויפגעקאפט פון די
געזאקען אין וועלכע זי איז געווען פערוואקען.
האט זיך דערמאנט אז זי האט אויף א סעקונדע
צוועקעלייגט דעם שטאף און דערווייל און שוין
צוהיירן א לעגענע וועלכע און זי האט זיך צו דער
צווייטע נאך נישט צווייטערענע ווערער.
זי וועל די מתנה וואס שטעלער פארטיג מאכען
און דערווייל האט זי אפילו נישט ביז צו דער העלסט
דעריינא.
זי בויגט זיך איבערן טיש, וואס זי האט עס
פריער צווייטערענעלייגט נעהמט דאס שטיק ווי
און איהרע הענד זענען שוין ווייטער אין בעוועגונג.
עטליכע מינוט זענען אדורך. חולדה'ס פינגער
האבען זיך שוין איבערן זידען-ציג בעוואוינען.
דא און דאטע איז ערשינען אפאל, א פלימל, די
ליידיגע אויבער-פאלא האט זיך מיט געווען אנגעהויר-
בען פערדעקען.
א פלוצלינגער האטסטיגער אויפמאכען פון דער
טיר האט איהר און דער צווייטע געשטערט.
נישט צווייטערענע ווי דער שטייגער, נאך
צווייטערענע און איהר דענסט, און פאלד נאך איהר
— צווייטערענע, וועמענס פנים האט געפלאקערט
ווי א העלש פיינער, און פון וויינע אויגען האבען
פונקט געשפרייט. אלעס האט ענדע געוואלט, אז עס
פיענט אין איהר אונטערגעווערען נאך, וועלכער
וועט זיך נישט לאזן און לייכט איינלעזשען.
חולדה האט זיך פונם דאזיגען אונטערגעשטעט
באסט, און נאך מער אונטערגעשטעט ווייט שרעקליך
דערשטאקען; האט אנגעהויבען פיערען. אלץ האט
זי האט געהאלטען אז איהר פון האנד ארויסגעפאל-
לען...
בערפרייט דורך איהר אפאלאוו.

פערזענליך צווייטען אפאלע צוויי געגענעצטע באטן
דען. עס וואלט געווען א פערשעווערונג, ווען זי
מאכט עס. איינער איז די פערשעווערונג פון גייסט,
פון אלעס וואס האט צו טון מיט איהרע, דער צוויי-
טער דאגענע, און גאנץ ווייט פון גייסטענע ענינים,
ער איז די מאטעריע אלץ, ביז וועמען אפאלעסער
קאמף שטעהט העכער ווי די גרעסטע קולטור-ווער-
טען. ביז איהר דיקטירט די פליסט. ווער עס איז דער
שטארקער, דער האט די מאכט, דער דיקטירט...
ניין! זי טאג אפילו אין געדאנק נישט טראכט-
ען, ווערן זי פירע צוואמען!
צווייטער און אבן עזרא...
פון איהר פרייעסטער יוגענד האט זי פון
באמען "אבן עזרא" געהערט. זי האט זיך דאך אויף
זינע ביכער אויסגעוואקסן און זינע אלע ווערן
שטארקער, זינע לידער — זי האט זי דאך כמעט אלע
אויף אויסווייניג געקענט.
אז ווייל צו האט זי געהאט, ווען זי האט
געוואלט זינע לידער, און וועלכע ס'ווערט אין,
דעם דיכטערס ביכער איהר שווער לעבען בעשר-
בען. ווייל טרענען זענען איהר פון די אויגען גע-
פאלען ווען זי האט געלעזען זינע לידער אין וועלכע
ער איהרנאמיט איבער זיין ביכערן מול, וואס פאר
א כוח דאך מיט בעזיכען צו קענען לאכען פון
זיין אייגענעם טרויעריגען גורל...
זי האט דעם דאזיגען אומגלייכען וואנדער-
דען דיכטער מיטגעפיהלט פנים מאמענט, ווען זי
איז צום שכל געקומען. זי האט פון שטענדיג אן
געטראכט פארוואס וועגט ער זיך נישט צו איהר
פאטער, וואס האט און ליב מיט א ברייטער האנד
איינע תלמיד-חכמים אונטערשטיצן.
זיין גאנצע שמערץ, זיין וועהטאגליך הארץ
האט ער אויסגעוואקסן אין זינע שירים. זינע ציות
ליידען האט ער געמאכט א טעמא פאר זיין באט-
געבענטע מווע. זיין כעס צאדן האבען געפירט
זייער אפאלאנג אין הערליך ריטמישע געמייסטערטע
ליידער.
אויף שטענדיג וועט בלייבען אין איהר מוח
דער שיר, "אלה לפי אדני", ווייל ציות און פיו-
האט דער דיכטער געמאכט לידער, ווען ער זאגט
ווען איהר וואל לויט מיין פראך וויינען, וואלט מען
קיין שפאל ערד נישט געפונען. א מבול וואלט גע-
מאכט.

לעב, וועלכע זענען אויף די שפיטען ביימער געווע-
סען און געשטוישטעט.
— זיין, ס'איז קיינער נישטא — האט זי זיך
געשטאכט און צווייטערענע צו איהר פרייער-
גען פלאץ.
אבער צו דער פרייער-דעגער צווייטע האט זי
זיך נישט געקאנט נעהמען.
עס זענען פאר איהר אויסגעשטאממען ער-
צווייטע, וועלכע האבען זי איינגעזען געפאנגען,
נישט געלאזט ווערן עפעס אנדערש טראכטען
עס איז נישט געווען קיין זכרונות פון איהרע
יגענד-ווערן; פאר זייערע יארהער, וואס האבען
איהר געברענגט אפאל פיינער און גליק, האט זי
איינע נישט געקלערט, ס'האבען זיך איהר איינע
פארגעסענע זאכען, וואס זענען פערלאפען ערשט
מיט א קרייזער צייט צוויי, בעכטען, איינער-בע-
סען און פאר עטליכע וואכען.
אז ווי גלייך איז זי, אז ס'איז איהר געלאז-
גען זיך און אפאלאנגענע מיט צווייטער. עס איז
איהר אפילו אנגעקומען גאנץ שוואך צו פאקטען
איהר ווארט. נישט אויספיהלען דעם צוואג. א-
בער איינע, ווען זי האט עס שוין געטון, איז, ווי עס
וואלט איהר א שווערער שטיין פון הארץ אפאל.
מיט דעם קלערט זי, איז די זאך ערלעדיגט. שטיל
געבעטען האט זי אבער, אז דאס וואל נישט פער-
שאפען קיין ענמט נפש, נישט איהר, נישט איהר
פאטער און בכלל קיינעם נישט. ווייל דער אויס-
דריק פון איהר פאטערס פנים, דערהערענדיג די
דאזיגע געשיכטע, איז איהר נאך נישט אויסגעמקט
געווארען. נאך און ווי איינע זעהט זי, ווי זיין גע-
זיכט איז בליך געווארען, מיט שרעק אנגעפולט.
ער האט זיך געשראקען אז דאס דאזיגע וואל נישט
פאקטען קיין שלעכטע פאלגען.
דאס איהר, וואס איז פונט געווארען אין איהר
הארץ נאך צווייטער, האט צווייטערענע אויסגעפולט.
האט פערזענלעך איינער, וועלכער איז איהר פיל
נעהנטער און ליבער ווי דער ערשטער. זי קאן איינע
בכלל נישט בעגרייפן ווי און דער ערשטער האט
נאך געקאנט ביי איהר און הארץ אפאלע געפירט
אפאל אויף א קרייזער צייט...
ווי ווייט זענען די דאזיגע צוויי מענשען איינער
פון אנדערען. וואס פאר א מרחק טיילט פונדענער-
איינער פון צווייטער.
זיין, ס'איז איהר געלאזט פאקטען אפאלע

— 11 —
האפטיגער 10
צווייטער בעזיכען חולדה'ן
אלץ אין חולדה געזעסען ביי זיך און צווייטער,
פאלין — פערוואקען אין פערשערענע געזאקען, וועל
כע זענען מיט אונטערגעווערע שטעללייט דורכגע-
לאפען אין מוח. יעדע רגע האט פאר איהרע אויגען
געברענגט זיך בילדער, זייע מחשבות, וואס האבען
זיך ווי געהאלט איינע די אנדערע איבער-גאנגען.
איהרע הענד האבען אבער דאמי נישט גע-
וואלט, ווי האבען זיך פערנומען מיט שטיקען א טיר-
ערע צווייטע פון אויסגעצייכענען וויינע-שטאף,
דאס איז געווען א מתנה פאר איהרע רעטער, דעם
אבן עזרא.
די דאזיגע האנד-צווייטע איז געווען פאר איהר
אפאלע חקושה, וועמענדיג איז זי געווען דורכגע-
דרינגען מיט צווייטער-ליכער שמה, א מין לום-
טוב-דיקט, האט זי געהערשט איז דאך די דאזיגע
מתנה אנגעצייכענט פאר א מענטש, וואס האט איהר
געשאנקען דאס טייערסטע, וואס ס'איז נאך פער-
האבען — דאס לעבען, זי געדענקט נאך גאנץ גוט
די סעצע, ווי ער האט זי פון ים ארויסגעצייכענענע
ווי אויף זיין איידעלע און קאריקטע בעזיכענונג צו
איהר. ס'זענען נאך און איהר זכרון אויסגעקרייזט
זינע ווערער, הייט דאך! עס דאטע דיר א סכנה!
אויס דעם צווייטערענע צו איהר, וועלען די דאזיגע ווער
ס'זיין אויסגעווערעט אויף דער צווייטער. זי וועט
זי מיט דעם טייערסטען זידען-גאנץ אויסווערען.
די אפאלע וועלען מווען זיין און שוין, און רעליעף
בעזיכען מיט פערשידענע בעפונגען, מיט בלימע
לעב, בלעטלעך און מיט נאך אנדערע אויפפאלען
וועלכע איהר רייכע פאנטאזיע וועט אויסקלערען.
זי ליגט אויף א סעקונדע אונטען דעם שטאף, אויף
וועלכע זי וועט. עפעס האט זיך איהר אויסגעוואקסן
פון די הענט ערשטענס טייער, האט זי נישט געוואלט
האבען, אז ווער נאך ווערן עס.
זי איז באגעגענען צו דער טיר, קאנטראלירט
זי עס גייט קיינער נישט. אבער זי האט זיך איבער-
צייגט אז ס'איז געווען א סעף. דאס האט זיך דאס
געהערט פון די בואמער און איהר פאנטאזיע אין
מעגליכע טייערע פערזענלעכע. מען זעהט נישט
ווייט צווייטערענע פאנטאזיע. אויסער עטליכע טייער-
ען, זיין, ס'איז איהר געלאזט פאקטען אפאלע

פון ד"ר ח. זשיטלאווסקי

עס וואלט זיכער געווען דעהר אויפצופלעכליך
צו דעהרן דעם תוך פון דעם פאסיום אין א צוויי-
קעהר צו דעם מיטעלאטער, מיט ווין רעליגער

אדער: „איד ווער א באקסער“

שָׁמַע אֶת־הַיָּבֵעַר צוֹם אֶנְדֶּרְצוֹן, וְהָאֵם אִיהֶר שְׁלֹאֲמִי
מִיָּה מְכֹת־דָּצֵחַ ? !

אויף פעלדער

א קאפיטעל פון ראטאן פון יידישער
סאלאניאציע אין ראטענפערבאנד

פון פריז הירשביין

א פריהלינג-נאכט

די נאכט האט געשטעלט מיט ערד; די נאכט איז געווען וואך און פערנאמען דעם שטילען נע-
רזש אין מאמע-ערד'ס שוים פון יעדען גראד און
פלאנץ וואס ווערט געבוירען, אין אומ פריהלינג-
נאכט קאן יונגענס נישט שלאפען, מדיקייט ווערט
אויסגעלייזט, און אויגען פערבעקטע זוכען אין דער
ווייט דאס, וואס איז צום הארצען און בלזט באהענט.
מי לאנגען, וואס איז א מידע אונגעקומען
פון וועג, און מיר ווי די אקסען, וואס האבען דעם
אונגעלעגענעם וואגען געשטעלט א קאנצען מעד-
לעז פון דער האפער-שטאט צום ערד-הילק, — אין
די מדיקייט אויסגעלייזט געווארען וואס שפעטער
אין דער נאכט אריין, דער אטאנאם האט זי בעגלייט
צו דער זעלבער און געזאגט, „א גוטע נאכט“, נע-
וועט ער דאס באזעצן וויינער-פעלד, וואס איז און גע-
דיכט אריינגעקומען פון אונטערן שניי און וילבערס
דך, גיין אנטקעגען זון און ווינט.
די יונגענס וואס האט אפגעלעבט פריהער וואס
פערנאמען הינטערן דאך, צו בעטראכטען דעם
אייגענעם מצב און היינטערדיגע ארבייט, — די דא-
וועג יונגענע האט געזעט מיט דער שפראך פון על-
טער, סאלו לאנעס הארץ נישט נאכגעאנגען זי-
נער וויל, אין אומ נאכט פערמאנט דאס לעבען
פארן מענטשן דאס אייגענע וואס פאר גראד און
באיים; דאס אייגענע, וואס „עדער“ לעבעדיג בעשע-
נעוועט, וואס האט אין שפאלטען פון דער ערד איר
פערנאמען דעם שווערען ווינטער; דאס אייגענע
וואס פארן שטיין, וואס זייערע אויך בעזונגען מיט א
גרינגעליכער הויט, אפשר דערפאר האט זיך די
ווייט פון דער יונגענס און שווער געקלעפט; די י-
גענט וואס האט זיך בעזונגען ביים וויינער-פעלד
איינמאנערדען דעם תכלית פון אירענס איבערגעווען
צו ערד-ארייט; דעם תכלית פון ווערען אויסגע-
ווארעלט כדי צו פערזוכען דעם טעם פון שווע-
רען וויינער-פערט, וואס ס'האט דער נאכט זיך
אויסגעגעבען מיט א שטילער בענקעניש; נאכגעניש
האט געזיגען, וואס איז נאך פערשפארט געוואר-
ען, ווען פערע קאנאלאטיק האט א זאג געטון:
„דאס איז געווען געהט נישט שטאפען אין קירם
קין אריין-האל“.

לאפען איז צוגעקומען צו דער זעלבער אקסען,
האט זיך צוגעהערט צי מען שלאפט איבערווייג, קיין
השק נישט געווען אריינגעגעבען איבערווייג;
וואלט שוין מער שכל געווען דא דאמי דרויסען
אויפן געהילן וואס אונגעלייגען, ווען זי האט נאך
קאנצען אריינגעקומען פון זעלבער א שטיקעל
צווישן, אונטערגעלייגען אונטערן ווייט איז נישט
נאכט.
דערווייל איז שטיל, מיט א פאטשילע אויף די
אקסען בילדען אריינגעקומען.
— כוונע דו ווילסט נישט שלאפען בילדען;
האט זיך דאך, און אונגעלייגען מיט ליים א נאך
צו טאג.
— ווי שלאפען אלע.
— ווילסט אפשר אריינגעווען אין פעלד?
— איינער, און שפעט?
— נאך בילדען, מירן אריינגעגעבען אונטער
פעלד, מירן אונטען די געוועלדער, וואס זענען
אויסגעאנגען פון פערזייערען געדענקען.
— און האב מורא אלליין...
— צייט, בילדען, אויסגעווארען מורא האר-
צען. מיר זענען אונטער אריינגעקומען, מערד שוין
נישט מורא צו האבען.
— ווילסט, וועט נאום קאנאלאטיק מיטגעווען.
— ער בא?
— בילדען האט אונטערגעקומען א פארשיידענע לאך
געטון.
לאפען האט זיך אריינגעקליבען צו בילדען
אונטער דער פאטשילע, אריינגעגעבען אונטער
האבען קערפער, האט זי געגעפירט צום קאנצען
פערטער דערמיט און און, איינגעוואלטען אין דער
פאטשילע, האבען זיך צוגעגעבען, לאפען האט גע-
ווארט, בילדען האט אנהויבען רעדען, געווען פאר
אונטערגעקומען, וואס זיך און וואס פערנאמען
אויסגעוואלטען בילדען, וואס מיט אומאגליכ-
מאגען דעם יונגענען קאנאלאטיק, „היינט, עס, ביל-
דען באר וועט אנהויבען אויסטערשטען די טענעשקע
צווישן די קאנאלאטיק און די פערנאמען.“
— ער איז נישט אומאגליכע פערשיידענע ווי בערע,
— האט בילדען שטיל געוואלט, — ער איז היינט
א פאר מאל געווען מיט אונטער שטוב און געהאל-
טען געזעט די ליים.
— לאפען האט געווארען, פון דער יונגענער
שוועסטער'ס ווייט איז אונטער אונטער ווארעם
געווארען, זי האט זיך ביז איינע געשפירט ווי א מ-
טער צו דער איבערגעוואלטען בילדען; זי
האט שטענדיג געוואלט א וועג ווי צוגעקומען צו
בילדען'ס בעהאלטענע מחשבות, לאפען האט א סך
מאל מורא געהאט בילדען וואס נישט אריינגע-
לען און א מיר-שוואר, צו אפט האט בילדען גע-
וויינט; צו אפט האט זי דערמאנט דער דער-הרגיע
טער מאמע.
איצט, ווען בילדען האט גענומען רעדען פון
קאנאלאטיק'ס יונגענען ווען, האט זי צום ערשטען
מאל דערשפירט, און בילדען'ס לייב איז ווארעם
אין וואך.
— אויב דו ווילסט, קאן מען איהם מיטער-
מען; כוונע דאס נישט ווייטער, צי ער וועט וועלען
מיטגעווען, — ער וועט מורא האבען פאר בערען,
— ער ווארט איבער מיט פונעם, כוונעס, כוונעס,
און ער ווארט דאסען...
— בילדען האט זיך צוגעוואלטען צו לאפען און
א ליסטען ציטער געטון; קענען איהר ווילען
האט זיך דאס מיט איהר אריינגעקומען, זי האט

תחילה געטראכט צו האלטען דאס פאר א סוף;
לאפען וועט געהען שלאפען, לאפען איז מיר, —
וועט נישט הערען, ווען זי וועט זיך אריינסלייכען
פון זעלבער אקסען, איז נאך לאפען אומאגליכע
טער... אפשר גוט, וואס לאפען איז וואך, לאפען
איז די עלטערע, די קלינגערע, — אפשר טאקע
גוט און...
— קום, לאפען מיט מיר, ער האט מיר גע-
בעטען, איהר זאל אריינסקומען צו איהם, כוונע
איהם נישט צוגעקומען; קאן באר זיין, ער איז
אפילו דאסען נישטא.
— לאפען האט אין הארצען זיך צעלאכט, זי
האט איהר שוועסטער א קוש געטון און גע-
מאכט געוואלט;
— אויב דו האט מיט איהם, אונטערגעקומען
אריינסקומען צום פונעם, דאסען האלטען
ווארט, איהר קאן מיר אויף דער פערלאנגען, כוונע
קין קיטא נישט זיך צו לאפען אלליין, איהר וועט
געווען שלאפען, איהר בין זעהר מיר, בילדען.
— לאפען איז וועלדען געווען מיט דעם פערלאנגען,
אונטערגעקומען דער שוועסטער'ס פריהלינג-נאכט.
ס'איז איהר פלוצלינג געפאלען א מדיקייט, דער
לאנגע-געוואלטען וועג פון שטאט ייזער איז אריינס
געווארען; די יידע פון דער פערלאנגען, געווען
וואס זי האט מיט פערשטענען געווען געווען
היינט בעל-האד, האט זיך אנהויבען געווען
פארזוכען פארן רעיון, ס'האט איהרע געווען געווען
געווען, ווען זי קאן דעם טאקען אויסגעווען און
אויסגעווען מיט איהם דאס, וואס איז נישט לאפען מיט
דער יונגענער אונטערגעקומען געווארען, לאפען איז א-
מערט געווארען.
בילדען האט עס אפגעלעבט אונטערגעקומען פערטא-
נען, איהר האט זיך אויסגעוואלטען, צו דער שווע-
סטער און אונטערגעקומען, — הלמא זי, די
ינגערע, איז איהר דעם וועג פערלאנגען, כאטש
וואס האט נאום צו טאג מיט לאפען? און וואס
געווען זיך די קאנאלאטיק-משפחה בכלל אן מיט
די פערנאמען? זי איז נאך א קליין מירדעל...
נאום איז א יונגעל, אכצען יארה און ער אלט,
איהר שוועסטער'ס בעסטע האט אויף איהר מיט
אמאל געוויינט און איהר האט זיך גאך פערלאנגען,
ווי דער שטילער, פערזייערען א שמועס ווענען דער
נאמען, ווי זי איז געלעבען אין א קאלדע בלזט
מיט צו אונטערגעקומען פערטא, מירדען ווענען און
מיט אמאל אויסגעוואלטען געווארען, ווי שבעל ס'ר-
לעשט זיך אים א ווינטער-נאכט.
— וועט נישט מורא האבען בלייבען אלליין,
בילדען, אויב איהר וועט אריינגעווען און וועט
לאפען?
— בילדען האט נישט געענטפערט; האט א ציטער
געטון מיטן באפען קערפער און נאך געווענער
זיך איינגעוואלטען אין לאפען.
— נו, גוט, בילדען, קום, לאפען געהען צום
פונעם...
— לאפען האט זיך געגעבען א ריס פון אים און
בילדען אויף טינגעלעכען.
— צוליב וואס געהן שלאפען, ווען זי נאכט
איז און שווען? — האט לאפען געווען געווען.
— קום, וועלען מיר הערען צי מען שלאפט אומער-
טום, די נאכט שלאפט נישט, די ערד שלאפט נישט
און מענטשען ווילען דווקא שלאפען! לאמיר טאקע
בערווען, און די פערנאמען פערשלאפען נישט.
ווי צעטעמלעט ווענען זי מירדען געווארען,

ווען שוין ביים סאמע פונעם איז גאך זי צאכט
קענען געקומען בערע קאנאלאטיק.
ער איז געבליבען שטעהן, ווי מוואלט איהם
די פערטא געהאט איהר און שפעט?
— וואוואהין געהט איהר און שפעט?
— פערטא שטייט האט געזיטערט.
— וואס טוטסטו און שפעט? — האט לאפען
בערע האט א לאך געטון און גענומען לאפען'ס
האנט;
— וועט קיין מאנספערשיון דא נישט ווערען,
לאפען, כאטשט דער שוועסטער אויף צופיל, —
מיט וועמען שפילסטו דא אין א געניע?
— מיט די קאנאלאטיק, וואס מיינען, אן
באר צוליב זי איז די רעוואלוציע געקומען; וואס
מיינען, אן באר זי האט זי האט די רעוואלוציע בערעמט,
— כוונע באר!
— זי האט דא שטייערען צעלאכט; א ציה געטון
בערע'ס האנט, — ער איז שיער איבער א שטיין
געפאלען.
— וואס טוט איהר דא, מירדען, און שפעט?
— מירדען, שלאפען נישט אין אומ נאכט.
— קום אריינס צו אונטערן פעלדער; בילדען האט
מורא ביינאכט, — קום!
— בליין געגאנגען ווען, צי דער קיבעל ביים
פונעם איז נאך; ס'איז דאך אונטער פאלעבאר
טישקייט; קיינער גיט אויף דעם נישט צאכטונג.
— וואס ציט דיר, אויב איינער וועט צי-
גאנגען דעם קיבעל? און וועט דאך אונטער גע-
אן א מענטש, וואס פערדאך... ס'פאסט באר פאר א
בעל-האד און צו ציטערען איבער א קיבעל,
— נישט פאר בערע קאנאלאטיק.
— זי איז אונטערן א מענטש, כאטש זי איז
ינגער פון דיר, די ביזט נאך אלץ און א פערטא
דער פעל, בילדען וועל איהר נעמען פאר א ווייט...
— וועט מיט מיר חתונה האבען, בילדען?
— נאך האט בילדען אויסגעוואלטען, האט זי
אונטערגעווען מי זיך אויפן אקסעל און און גע-
האבען מיט איהר שפערען און דער נאכט אריין,
בילדען האט זיך נישט געווארען, בשעת לאפען איז
אונטערגעווען און אלץ מאל אריינגעוואלטען מיט
א פערשיידענע געלעכטער.
— פערע האט זיך אונטערגעווען אויף דער
ערד און געוואלטען בילדען'ס מי זיך, און זי
קייט, לאפען איז א ווייטע געשטאנען אונטערגע-
ווען שפעטער זיך אויף אונטערגעווען, א ווייטע
האבען זי אלע דריי געווארען, בילדען איז גע-
ווען אונטערגעווען, האט קיין מיט נישט גע-
ווען זיך צו בערע'ס פון איהם, לאפען ווילדען האט
נישט געלאכט קיין מיט זיך אונטערגעווען, לאפען
איהר יונגענער שוועסטער מיט דעם מענטשען, וואס
זי האט באגריינט דערווארט צו בעל-האד, לאפען
איז געווען א צעטעמלעט; האט און דער ער-
שטער רגע זיך געווארען געקאכט דערווארטען
אין דעם געזענענעם; „זי האט בערע געהאט
פון דעם אפטייט, וואס זיך יונגענער ביהער“
האט געמאכט מיט איהר יונגענער שוועסטער?
אפשר האט עס גאך נאום תחילה געמאכט דעם
אפטייט מיט בילדען'ס צוליב בערע'ס ווענען... און
ווי קומט עס, וואס זי שטיינעדיגע, מיט אפגע-
לאזטען אויגען, די האלבערעקענע בילדען דא
באר זיין די, וואס האלט אן צו בירדען די קאנאל-
טיקס מיט די פערנאמען?

(ווייטער ווע 19, דייט)

ווען זיך דער פראצעס געהט טיפער ביז אין די
ווארעלען פון די האר, הויבען אן די האר אויסצו-
פאלען.
מיר האלטען די שיפען פאר די געזעלעכ-
טע סיבה פון דעם הא-אויספאלען.
איינע פון די וויכטיגסטע סיטעלען איז דאס
טעגליכע קעמען, און דא וויל מיר בעמערקען, אן
אין 98 פראצענט פאלען די האר אריינס דער פער-
נאכערינג, מאנגעלעכעס פלעגע, נישט טראכ-
טען אין דער צייט, בשעת די האר ווענען נאך
גוט און פיל, מען מוז די האר טעגליך 3 מאל צו
5 מינוט קעמען און בערשטען.
מען קאן אויך 2 מאל אין טאג מאכען א מא-
טאש מיט די פונעם-שפיצע, מיט וועלכע מען
מאכט דעם הא-אויספאלען א פאר מונט.
אלגעמיין מיינט מען, און דאס קריצע שניידען,
אדער באר דאס ראדירען פון די האר, ווירקט דער-
גיסטא, הייבט נאך דעם ערשטען קריצען אפגיין-
דען די האר וואקסען די אפגייעל שטעלער, אדער
דער דעם אפגען ראדירען פון דעם קאפ, פאלען
די האר מיטער, צווישן ס'איז קיין סאך נישט, אן דער

צי האט מען פערדיטען דאס אריינספאלען

פון די האר?

(מעדיצינישע שמועסען)

פון ד"ר יעקב האנדלער

קאמא ווענען קריצע, אדער לאפען האר, איז א
פראגע פון מאדערנען בעקוועליכקייט, דאס האט
אפער קיין שום איינפלוס נישט אויף דעם יא-
אדער נישט אריינספאלען פון די האר.
מיר קאנען די קר אונטערגעווען נאך מיט
אדערען שטעלען, וועלכע ווענען מסוגל צו פער-
בעסערען דעם ערעווארונג-שטאנד, ד. ה. פאר-
דעריבערען פון דער קאפ-הויט און די האר-
וואקסעלען. דא קומען אין בעטראכט סיסטעמאט-
שע פערשטאנדלעכע מיט קוואליטאט, האט
פערקווערן שטאנד, דאסערמיט, מיט דער קר גע-
לייגט עס אונז אפט צו בעווייזען דאס בילדען פון
שיפען און איינצוהאלטען דאס אריינספאלען פון
האר.
דאס אלליין איז אפער מיטטענס נישט גענוג,
דאס וואס מיר האבען ביז איצט געטון איז געווען
דעם בלויז סימפטאמאטיש ד. ה. עס האט געקאכט בע-
ווייזען די סמנים פון דער קראנקהייט, אדער
נישט די קראנקהייט גאט, מיר מווען ווענען די
סיבה און ווען מיר וועלען זי געפונען, וועלען מיר
קאנען פערשיינען דעם מקור פון דער מאלה.

עס איז נישט קיין צופאל, אן מאכען מענטשן
ווענען נאכט צו שבער-בילדונג און פערלייערן זייערע
האר, אדערען ווירדען נישט, עס איז אלעס פערטא
אן ספעציעלע דיספאזיציע, א בילדונג צו דער קראנק-
הייט, וואס איהרע סיבות ליגען טיפער אין דער
קאנסטיטוציע, איינס בוי פון דעם גוף, מיר מווען
אלעס נעמען א לאקאלער בעהאלדונג נאך בערע-
וויכטיגען דעם גאנצען אריינספאלען און איינלייטען
אן אלגעמינע בעהאלדונג.
מיר ווייסען היינט, אן די דרייען, וואס שיי-
דען אים זייערע זאפען און בלזט אריין, שפילען
אן גאך גרויסע ראל אין דער אלגעמינער ווירט-
שאפט פון דעם גוף, און צוזאמענהאנג מיט דעם
פונעם וואס א שאלה: פארוואס, פאלען מיט פרייען
נישט אריינס די האר, אדער וועגטענס נישט אין
דער מאס, ווי ביי מענער, עס קיינען אלעס ווארע-
שייגליך, און דעם פרייענבלאט א שטאפ, וואס האלט
אויף דאס אריינספאלען פון די האר, מיר צעמען אן,
אן ס'איז דער הארמאן פון דעם ווייבליכען אייער-
שטאק און פרייען צו מאכען, מענער, וועלכע עס
פאלען אריינס די האר, איינשפרייטענען פון דעם
איינשטאק-הארמאן, איינשפרייטענען פון אונטער-
ווייבליכע זייערע, האבען געגעבען וואונדערבארע
עפאלאנען, ספעציעל דאס, וואס דער פליק (גלאנצ)
איז נאך נישט געווען פולשטענדיג און דאס אריינס
פאלען פון די האר, האט זיך געהאלטען אין יעד-
נעמען די האר ווערען נאך אומאגליכע שטא-
קער, גלענצענדיג און געליכטעטע שטעלען פולען
זיך אויס.
איינצוגעמיין מיר איהר בעטאנען, אן די
גוטע און ריכטיגע פלעגע פון האר, איז דאס
בעסטע, בילאגסט און ראציאנעלסטע מיטעל גענוג
אריינספאלען פון די האר, דאס פערנאכטלעכען
נישט קעמען איז די הויפט-סיבה פון פליק.

די האר מייסטען וואס ביים מענטש א פאר מאל
אין לעבען, די ערשטע האר, ביים נייגעבוירענעם,
פאלען נאך א קרייצער צייט אריינס און אויף וויער
איר קומען אדערען, טיילמאל אנדערש-פערפאר-
טע האר, יעדע האר וואקסט ביז צו א בעשטימטער
פאר א יעדען מענטש אנדערש, לענג, טעגליך און
דייטעל מילימעטער, וואס וואקסען די האר שטע-
לער, ווי אין ווינטער, און דער יונגען קערפערליכער,
ווי אין די אלטע יארהען, ווען די האר דערגרייכט
א געוויסע לענג, פאלט וועגנליך אריינס און אויף
אדער אים וואקסט פון דעמוולבען וואוואל אן
אדערען געווענליך קריצע האר, אין די נאך
אלטע יארהען וואקסען די האר בכלל נישט, נארמאל
האט א מענטש הונדערט צוואנציג, ביז הונדערט
פונציג טויזענד האר, אין טאג פאלען אריינס 20-
50 האר.
די הויפט-סיבה פון דעם אריינספאלען פון די
האר ווענען די שיפען (שופען), ביז צו א געוויסען
מאס ווענען די שיפען אן בארמאלע דערשיינונג,
ד. ה. אן א יעדער מענטש, האט מער אדער ווע-
ניגער, שיפען, די אויבערשטע שיכט פון דער הויט
שיינט זיך שטענדיג, וויל די אויבערשטע בעלען
פון דער הויט שטארבען אן, די שיפען ווענען אלעס,
און ערשטער ריי, אונטערגעווארענע קעמערלעך
פון דער קאפ הויט, אויסגעמישט מיטן פעסט, וועל
ס'אן די הויט-דרייען שוידען אריינס און אויף מיט
שטאק, נארמאל ווערען די שיפען מיט דעם וואקסען
און קעמען אויסגעוואלטען און שטעלען נישט פאר
קיין שום געפאדער, נאך אונטערשט וועט אפער
אויס די וואך, ווען די בילדונג פון שיפען שטייט
אדער די נאכערע גרענעץ, מיר בעמערקען עס
אין דעם, אן דער קראנען פון דעם ראק און ביי
דעם מיט שיפען, אן די קאפ-הויט שטארבען און
אן אויף צווישען די האר ווענען פערטאן שיפען.

אגרויסער טומער אויף אלט-שטאט צוריק אנ'עקסמיסיע

ייני
ווי-אויסגאנג 3.14
ווי-אונטערזאג 7.58
ליכט-צינדען: 7.43

מייסאג
16
כב
סיון תרצ"ג

פאבאר פון יאהרגאנג 1912

היינט, מייסאג, דעם 16-טען דעם חורף
פארפאלן זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1
(קאמיסיע 21) די פאבארקאדעס פון יאהר-
גאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 9-טען
קאמיסיע מיט די אהליה:

M N O P R S Z Z

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגרא-
דאזא 84) דארפן זיך שטעלען די פאבארקאדעס
פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן
שטח פון 13 פאליציי-קאמיסיע

R T U Z Z Z

פאר דער שטח, ד. 17-טען ד. ה. דער-
פאלן זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1
(קאמיסיע 21) די פאבארקאדעס פון
יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון
9-טען קאמיסיע מיט די אהליה:

S Sch Sz S T U W

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגרא-
דאזא 84) די פאבארקאדעס פון יאהרגאנג 1912,
וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 14 פאליציי-קאמיסיע-
רייט מיט די פאליציי-נעמען אויף די אהליה:

A B C F

ארעסטירט 4 „האנהורענטען“

פון דער מלוכה'שער נעלד-מינצער-
(2) עהרנעכען ביינאכט זענען, נאך א
לענדערע צייט אפגעוויינען און פארשען אדורכ-
געהערט געווארען רעוויזיעס און ארעסטירט גע-
ווארען: אנטאני בערנשטיק און גוסטאוו בויט-
גארטען (וואווינדאק 1), באדעסלאוו האנדקעוויטש
(סאמאטאוו, איינזער שטיי 4), און יאן פיע-
קיס (גארטענסקא 47).
מפן האט ביי זיי געטונען צעהאלטען פער-
שידענע מאטעריאלען צו אויסארבייטען פאלד-
נעלד, ווי אלומיניום, צין, בלי, א.א.
זיי ווערען בעשולדיגט, אז אין סאמאטאוו
און לאדא, צוזאמגעטון אויף די מערק, האבען
זיי זיך מתעסק געווען א פאנע צייט מיט פער-
שפרייטען פאלד נעלד פון איינזער אויסאר-
בייטונג.

אפטייען

היינטיגע נאכט-דיזשורען
(2) היינט ביינאכט דיזשורען: ק. ליינו-
בער (פרייהייטס-פאלץ 2), י. הארמאן (מלינג-
סקא 1), ו. דאנילעווי (פרייטקאווער 127), א.
פערלמאן (ציגער-גאס 82), י. צימער (וואולטש-
סקא 87), פ. וואיסשיק (נאפיקאוויטשקא 7).

ליבעדיגער פאקעל

(2) די 38-יערהריגע מאריאנא ספאטשינסקא
ראנקאנסקא (35) האט נעכטען געמאכט פאר מיט
דער הילף פון... נאכט.
דער סוף איז געווען, אז די באנקע נאכט
האט אויסגעריסען אין איהרע הענט, און זי אליין
זיין פרוואנדעלט געווארען אין איין שטיק פלעם.
שכנים האבען דאס פליער קום איינגעלא-
פן, און זיין צו שווערען צושטענד האט זי פאנ-
טאנע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

DOKTOR
H. WOLKOWSKI
צענדעריאנג 4, טעל. 216-90
ספעציעל-ערצט פאר הויט-און ווענטערישע
קראנקייטען, מענער-שוועלע, פלע פאר
אויסלייזען, עלעקטראפערע, בעהאנדלונג
מיט קווארט-שטראלען.
נעמט אן פון 8-2 און פון 5-9 אדער
צוזאמגעקומען-צימער פאר פרויען.

Dr. J. BETTE
med.
ספעציעליסט פון אינערליכע און קינדער-קראנקייט
Piotrkowska 6, tel. 144-95
נעמט אן פון 11-8 פרייט-און פון 16-4 נאכט.

ס'הייז נומ. 5 איז בעלאגערט געווארען, אין
דער שטוב פון ווירט האט זיך געטון חושך, און
אין דער גאס האט מען זיך געהאלטען פאר די
זייטען פון געלעכטער...
אבער ווי ס'ווייזט אויס, האבען זיך די
חברה-לייט פערנומען אויפ'ן אריבערן ווירט, און
איהם נישט אפגעלאזט.
צווישען מנהל און מעריב איז אין די שוהל
וואו ס'דאווענט דער ווירט געקומען שפליכע יונגע-
לייט, איינער האט זיך צוועקענעטעלט אויפ'ן
ווירט, שטאט און

געוואלט טרייט

חברה האבען איהם צורומערינגעלט, און הויך
אויפ'ן קול געכענעט - „אמן“...
דער ווירט זעהנדיג, אז חברה וועט איהם
אויף „טריקען“ נישט אפלאזען, האט געשיקט די-
פון א „פערטערער“ און גענומען אונטערהאנד-
לען. ס'האט זיך אונטערהויבען א הענדעל: דער דע-
לענאט האט פארלאנגט 500 זל. פאר דער אלמנה,
זי זאל קענען דינגען א „פערטערער“ דירה, דער ווירט
האט גענומען הענדלען, און דער שפיין איז געווען,
אז דער ווירט האט געגעבען 200 זל. און דערמיט
איז די „חתונה“ געענדיגט געווארען.
נעכטען א גאנצען טאג, האט מען אויף
דער אלטשטאט גערעדט וועגען דער דאזיגער גע-
שיכטע.

אדם און... זאשיע

זיך אפגערעכענט „פא סוואיסקו“ - און אראפ פון מארק..

און ווי „אין מאן“ זענען זיי אדורך אויף דער
טארגאוו גאס, וואו זיי האבען אפגעמאכט אהא-
ווארען, אז אדאם מיט טאריאן האבען געמאכט בליט
פרייה אפגעמען צו פאגאטאליע: ער - מיט א
צושפאלטענע קאפ, זי - מיט א צוואנגענע
גאז...
פאליציי פיהרט אן אויספארשונג

(א) מיט עטליכע וואכען צוריק, האט אדאם
ליטמאן צוועקגעווארען זיין ווייב דאפער (רייטער)
(11) און זיך צווייגעווארען צו זיין געליבטער מארא
יאהאניסאק (סאטאווא 67).
האט אדאם צורומערינגעלט איהר אדאם, און
זי האט זיך אויך דערגאנגען, וואו זיין אייגנער
גרינדען איז, האט זי מאגלייכער איהרע קרובים
געזאגט, אז זי וועלען אפגעווארען פון זיין ווייב.

דער „משפט“ איבער היטלער'ן

אדאם האט אן א פערטיידיגער... פון היטלער'ן
דער פערטערער פון ש. ה. סטופניצקי.
מילא, מיר זענען געוואוינט געווען ביז איינ-
צו מאנאט געמאכט משפטים ווענען פוסטאל. דאס
האט געהייסען, אז א טייל האבען געהאלטען, אז
פוסטאל איז א געזונטער ספאטאן און א געזונטער
שעפטיגונג פאר דער יוגענד. אנדערע ווייזט האבען
געהאלטען, אז דאס איז א שעדליכע, האט מען
גערופען דעם גרויסען עולם, וועלכער האט גע-
דארפט משפטיקען מיר זענען אפילו געוואוינט גע-
ווען צו משפטיקען בייכער, שריפטשטעלער, ווענען
וועלכע ס'זענען געווען חלוקי-דעות, אדער אראנזשי-
רען א משפט איבער היטלער'ן און דאס צווישען
יידען און מאכען דעם אפגעשטעלט, אז ס'וועט נאך
זיין א פערטיידיגער - דאס איז געווען זעהנדיג נישט
געשמאק...

שוין די רעקלאמען האבען אפגעוואלט א נישט-
געשמאקע אימפערע. עס האט געהייסען, אז
ס'וועט פאקטעווען אפגעשטעלטער משפט איבער
היטלער'ן און מיר וועלען ערשט דארפן משפטיקען
זי היטלער'ן איז גערעכט אדער נישט. ס'וועט זיין
א געריכט מיט אלע פיסטעוועקעס: א פאליציי-
גרינדען איז, האט זי מאגלייכער איהרע קרובים
געזאגט, אז זי וועלען אפגעווארען פון זיין ווייב.

נישט צושטאנד-געקומען דער קאר- טעל פון גומי-אויסארבייטונגען

דער פירמע „פ. ו. שוויקערס“ וועלכע ארבייט
אויף וואס „גומי“ ארטיקלען, האבען זיך
די אונטערזאנדלונגען געענדיגט מיט גארנישט.

דער אנטהיטלער-שישער ווירטשאפט- ליכער קאמיטעט ביי דער ארבייט

סוחרים הענען געקומען אינפארמאציעס איז דער קאנצעלאריע
וואולטשאנסקא 37

דער צענטראלער-שישער ווירטשאפטליכער
קאמיטעט ביי די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס
אין לאדא, ענטוויקעלט א בייזע טעטיגקייט.
דער קאמיטעט האט געמאכט אינפארמאציעס און
לאנד און אויסלאנד וועגען זייע איינקויף-קוועלען
פון אלעארט ריזש-שטאפען און סחורות, וואס קענען
פערטערטען דייטשע אויסארבייטונגען. דער קאמי-
טעט גיט אויך אינפארמאציעס וואו און וועלכע

דער צענטראלער-שישער ווירטשאפטליכער
קאמיטעט ביי די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס
אין לאדא, ענטוויקעלט א בייזע טעטיגקייט.
דער קאמיטעט האט געמאכט אינפארמאציעס און
לאנד און אויסלאנד וועגען זייע איינקויף-קוועלען
פון אלעארט ריזש-שטאפען און סחורות, וואס קענען
פערטערטען דייטשע אויסארבייטונגען. דער קאמי-
טעט גיט אויך אינפארמאציעס וואו און וועלכע

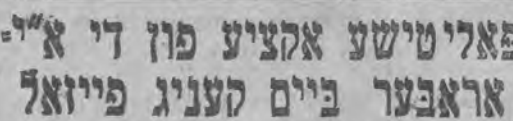
נאכט-וואנדערונג פון סוויטער'ס מען גנבעט זיי ארויס, און זיי קומען צוריק

די סוויטערס זענען טאקע שטענדיגע, האט מען
איהם זי אפגעגעבען.
אויף דער אפגעגעבען פון דער פאליציי -
וואס טייטש? - האט דער באלעבאס פון דער
טאקאבאק געענטפערט, אז עמיצער האט און
זיין ווייטען ארויסגעפיהרט די טאקאבאק פון גא-
רזש, און ער האט זיך וועגען דעם דערוואוסט
ערשט פון דער פאליציי.
די אינפארמאציע דאזערט.

(2) נעכטען ביינאכט האט מען אין לאדא
פון דער פירמע „שעוויץ“ (וואולטשאנסקא 25)
ארויסגעגנבעט א גרויסען פאסטען סוויטערס
פאר אפערן 6,000 זעקסטע.
גרנד אין דער זעלבער נאכט האט א פא-
ליציי-פאטרול פעהאלטען א טאקאבאק אפגעלא-
דענט מיט סוועטערס...
דעם שאפער איז דעריי געלונגען צו ענט-
לוימען.
אזוי ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז

Dr. R. Zalcwasser
CHIRURG - כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 2-1 בייטאג און פון 4-7 נאכט.

הָאֵט אַמאַל רעאגירט קענען די רוסישע פאגראמען אױף ייִדען

Dr. med. H. LUBICZ
 רופא. סגור הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקע.
 צענטערניאנא 7, טעל. 141-82.
 עקסט אן פון 10-8 פריי, פון 12-2 נאכט. און
 פון 8-5 אונטער, ווענטאן פון 11-9 בייטאג.

Dr. Z. RAKOWSKI
 ספּעציאַליסט פֿאַר
 אײַרען, נאָז, האַלדז און לונגען-קראַנקײַטען
 11 לײַטמאַפּאָד 9 (קאָנסטאַנטינער)
 טעל. 81-127
 שפּרעכסטונדען פֿון 12-2 און פֿון 5-7
 נעהמט אױך אָן אײַן לעבטשניצ זערגער 17
 פֿון 1-11 און פֿון 2-3 נאָכמ.

בפאקירען". דער מחבר רעדט ארום די געשיכטע פון די אַנגענומענעסע יידישע פינאנסיסטען אין דער וועלט. דערענאך ווערען די אַמעריקאנער יידישע געזעלשאפטן, שטעלעס פון דער מחבר אָפּ געבלי און דער פּערזאָן ווען זיך שוין אַרבעט, וואָס פאַר אַזאָ און אַינטיגען מאַמענט אַנטדעקט, ווערען געבראַכט אַ רייע פאַקטען און אַזוי שוין האָט געקעמט מיט רוסלאַנד, צו ליפּ די ייִדן פּעריפּאָליטען. אַלס אַ געזעלשאַפֿט האָט אַמעריקע ביזן אַזאָב פון היינטיגען אַזערבאָדזשאַן געשפּילט קיין וויכטיגע ראָלע, און דעריבער אין ביזן יאָר 1900 דער דרום פּאַר אַמעריקע לובב רוסלאַנד אויף געזען אַ נאָכערע און אַינטיגען, ווען ס'איז אויסגעבראָכן דער רוסיש-אַפּאָגראַפֿישער קריג, ערשט דאָן האָט יענעם שוין געוואָרען אַפּען שטיצען יאַפּאַן מיט גרויסע הילופּות, געפּענדיג איהר אין יאָר 1905—1904, פּאַר מיליאָן פּונט שטעלינג, און די דאָזיגע הילופּות האָבען ווער פיל מיטגעוואָלטען צו דער מלחמה פון רוסלאַנד. די הויפט סיבה פון שטיצען אַזאָ יונגע מלחמה און פּערזאָלן מיט אַזאָ רז ווי רוסלאַנד, און געזען די שטאַט צום אַלטען רעזשים און רוסלאַנד פאַר די ריפּות און יודען". אַלע פאַר כּען פון רוסלאַנד צו געקומען אין אַמעריקע הילופּות, האָט שוין צוגעשט געקאָסט. ווען אין 1904 אין קיין אַמעריקע געקומען גרינאָר, ווילעזקי, פּערזאָל אַזאָ פון פּעטערבורג און בעזמילע, פּיי שוין ווערען ענדערען זיין שטעלונג און דער צו שוין ווערען פינאנסיסטען די רוסישע רעגירונג, האָט זיך שוין דעם 31. יולי 1904, געעפּענט, דעם ד"ר קאַצענעלסאָן, ווען אַלעקסאַנדער דער הויפטער האָט געקאָסט מיט איין פּערזאָל שטריך פּערזאָל מיליאָנען פון "לייבלינגען", וועלכע דער צו שטענדיג ווייזט די קולטור-מדרגה, וואָס אויף איהר געפירען זיין די ייִדן אין רוסלאַנד, דאָרף עס גישט שווער וויין צו געבען די יודען רעכט, וועלכע עס האָבען די אַנדערע רוסישע בירגער, זעבן פון האָט אויסגעוואָלט ביים דעמאָלטיר פון פּערזאָלען רעוועלט, און דער פּערזאָלען פון אַמעריקע אין פּעטערבורג זאָל אַויסטרעטען געזען די ריפּות און יודען. און חוץ דעם, האָט שוין געווענדיג מיט אַ ווער ענערגישע בריף צו אַטשילען, און די אַרואַפּעאָפּע יידישע פּאַר-יודען זאָלען אויף זיך האַלטען בונדע רוסלאַנד וואו ווי ער. דערייַ שייבט שוין, אַז מ'האָט איהם שוין אַנגעזאָגט מבטל צו מאַכען די מאָרגענענצונ-פאַר יודען ווערען וועלכע מיר האָבען אַזוי כּען געשריבן, אָבער, ווערטער ווערען וואָלעל, עס מוזען מעשים" שוין בריף האָט ער יידיקט. אין יאָר 1905 האָט וועט אויפֿן גע-יין פאַרשטאָמט, וואָס עס איז אַנגעשלאָסען גע-וואָרען דער שלום צווישען רוסלאַנד און יאַפּאַן, ווערע אַנגעקאָסט אין גיידראָק ווערען אַ הילופּות אויף דער קאָנפּערענץ צווישען און די בריי-פאקירען האָט שוין ערקלערט, אַז מלחמה יידישע רעגירונג וועט פּעהאָלדען די רוסישע ווען ווי ביז אַינעם, וועט זיין פירמע קיינמאָל גישט פּעטייליגען אין רוסישע הילופּות. און

די ערשטע ספר פאגראמען אין רוסלאנד
— אין יאָרעס 1859, 1861, און 1871 יאָהר,
האָבען באַמבן געטראָפֿען אַ צופֿעליגן פֿאַרשפּרע-
ד אַמאָנץ פֿאָגראַמען אין רוסלאַנד האָבען
דאָ פֿערשפּרעט גאָרן מִיָּד פֿון אַלעקסאַנדער
דעם צווייטען אין יאָהר 1881. די פֿאָגראַמען האָבען
זיך דאָן אָנגעהויבן אין ריזיסלאַנד און פֿער-
שפּרעט זיך ווייטער אַזוי קעגן, וואָס עס איז פֿאַר-
געקומען דער גרעסטער פֿאָגראַם. באַדעס אין אַ
גאַנצע רייז אַנדערש שטעט און שטעטלעך, ווי
ווערעצקע, גענעשין, באַלטי א.א.וו.
פֿאַרשפּרענגט די סיבות פֿון די פֿאָגראַמען, האָט
דער דעמאָנסטראַטור רוסיסער אינזירן - מניסער
מאָן אַנגעבליבען אינגעפֿענען, אַז די סיבות שטע-
ט פֿון דער "שערליכער" טעטיגקייט פֿון די רי-
זען לבלי דער רוסישער בעפעלקערונג און האָט
אויסגעצייכנט אַ גאַנצע רייז בערענצובונג פֿאַר
הערן, פֿון וועלכע עס זענען אין לעצט דאָס רוס-
פֿירט געוואָרען. גאָר די בעריכט-געוואָרענע, זייט
וויילעך אינגאנצערעס געוועזען" פֿון 3-טען מאָ-
1882, וועלכע האָבען בערענציעט די רעכט פֿון
הערן צו בעוועגן זיך אין די רעיסער רעכטמה.
20. יאָהר זענען דאָן אַזעלע אין אַ מער-וועני-
גער רעהיגער אַטמאָספֿערע ביזן יאָהר 1903, ווען
עס האָט אויסגעפֿראַכען דער שרעקליכער קייסער-
מאָרד פֿאָגראַם. און אַזעלע אין ריזיסלאַנד יאָהר
צייט פֿון דער שוידערליכער שוויטה, האָבען מיר
געקומען אין אַ באַזונדער לאַנד צווישען אַגינדער
פֿאַלן, אַ צווייטער קרושעוואן, וועלכער הייסט -
העלער. די אַרגאָנען פֿון גאָר! אַ קייצע צייט פֿאַר
העלערס קמען צו דער מאַכט אין זיין וועלט-ער-
שטען דער צווייטער באַנד פֿון די "עקאָנאָמיסע
פֿריסען" אַריינגעגעבן פֿון יידישען וויסנשאַפֿט-
ליכען אינסטיטוט. דער דאָזיקער באַנד איז רעזאָ-
סירט געוואָרען אין בערלין דאָך נעבן לעשטיגן
סקי, וועלכע איז אַזוי אַזא פֿרעמלאַזען אַזאָפֿן פֿון
האַרצען פֿערטריבען געוואָרען. אין דאָזיקען באַנד,
געפֿינען מיר צווישען אַנדערע, אַפֿצייכנט פֿון דר
גאָלדבערג (בערלין), יידישן ווי פֿינאנסיסטען און

DR. med.
L. Berman
צעגענליאנא 15, מער. 149-07
פּעזישל-אָרעס פאר הויט- און נעשטלעכט.
קראנקהייטן, מענער- שוועכע- בעהאנדל-
לונג און סעקסואלע בערעמונג.
אָרעס און אַל ליווען.
אָפּן פון 8-11 און 4-8 אָה, וואָס 9-11 ביינאָך
פאר אונבעמיטעלטע - לעמטשינע-פרייען.

ערצעה ל'ו נג • (נאכ'ן פראנצויזישען) • פון נ. פערלמאן

דעם, צו זאל ער אויסנעמען דעם גאס אדער נישט
האט האט סאקע ווערן גישט געקלעט אז מען זאל
איהם גישט שטעלען אין דער צאייטס, פון האט אפער
פארט געמוזט אנטהאלטען זיין נאמען מען דרױבט
ליכטן צוגעלאזענעם מענטשן וואס איז גרייט צו
העלפען יענעם מיט אַנפֿעה. —
וואָס ער אַרױנגעווען, — האָט דער דראַמאַטן
שרױבער געקאָנט, אָבער דאָס איז אַם גלױך, אַז
אירן האָב פאַר איהם גישט מער ווי געצױלעט
גערעכט.

דאָס דריט-מױלע האָט פאַרל אַרױנגעפֿירט
אין זאל אַ מיטעל-זעהױגען פֿיך-געקלידעטען נאָן.
בױן לױבער פֿײַנט, — האָט דער וואָס
אַנגעהױבען מיט אַ פֿײַלען שמיכעל, — ווי אַן
אירן אײַך געזאָגען פאַר אײַער פֿײַנטליכקײַט? אירן
פֿיך טיף געײַהרט, וואָס איהר וועט געווען אַזױ
עס און האָט מײַך אױפֿגענומען.

— וואָס קאָן איר טון פאַר אײַך? — האָט פֿע
ליכט מײַלען געפֿרעגט און אַנגעוויזן דעם גאָס
אײַף אַ שטול.

— איר וועל אירן אַלץ ערפֿולדען, איהר
וועט פֿאַרל אַלײן ווען, אַז מײן פֿאַל איז אַבאָאָסירט
געוועזענליכער, אַ וועלטער פֿאַל. אדער גרױסער
נאָמען האָט מײַך געפֿאַכט צו איר, איהר וועט מײַך
פֿערשטיין און מײַך קאָנען זאָגען, וואוּ עס שטעקט
אין מײַן גרה. און האָב געליעזט אײַרעם זאַמאַנען
אַן אײַך וויסן גישט מײַך נאָך אַנפֿאָדער שרױבער,
וואָס זאל אַזױ טון אײַרענדיגען און דז פֿערבאַר-
ענע ווינקעלעך פֿון דער מעגליכער געמוה, איהר
זעט אײַך דעזלבער צײַט וואָס שרױבער, אײַס
אַקטאַ, איהר וועט דעם מענטשן דוראָדן-דוראָ-
איר פֿון דעם-לױבער, געקומען אײַך, ווי צו אַ
ליסען מענטשן-קעגנער, און וואל אײַך שטעלען אַ
גאַנצעם געפֿאַכט מײַן גהט, ווי אײַס שטעלען אַלס

פולקס מא'ליך, דער בעריהמטער ראטאנצן
שרייבער, איז געזעסן אז וויין בעוועקענען לע-
בן שטארק, פאר דעם אפגעטן פיער פון קאמין,
אז וואלט געקוקט פערטראכט אויף די העלע פאמילן
און איז געווען אומבעוועגליך און האט, קעגנאג, א-
סאט געזעסן פון דער שטאלקליט און דרוהנדיגס, וואס
האט געווען אים אויס. אבער באלד האט ער דאס
אויסגעקאכט, איז צוגעקומען צום שרייבער, און
האט יא גענומען ווארען צו דער צייט, דין גייער
האטן, דער אומגליקליכער ליבהאבער, איז טאן
געווען מענטש אומצוגען פערטראכט, און האט ביר-
האטס באר אגאבערדיג מאל איבערקוקען, איז
אבער ער וועט איהם קאפן שיקען צום דיק.
עס האט יא דערהערט א ליכטער קלאפ אין
האט. דאס דינסטמידלע איז צוגעקומען און האט
דערהערט איהר באלעבאט א קארטעל. פולקס מא'ר
ליין האט איבערגעליענט אויפן קארטעל:
"געוועזענער הער! איך וועל אייך ווער
האבער, ליין, אויב איהר וועט מיר ערלוי-
בען עטליכע מינוט צו רעדען מיט אייך.
עטשטאלינגס מיר פאר דער שטענדיג.
אייער פערזענער
לעזן בערשאץ".
— ווי וועט ער אויס? — האט פולקס מא'ר
ליין יא אגעפערעט מי דער דינסטמידלע, באדעמס
ווי ער האט איהם געזען דאס קארטעל.
און וועט אויס ווער נעט, אפילו עלעגאנט,
מען זעט איהם געזאגט, אז איהר קאנט איזט קיי-
נאכט אומקומען אבער ער האט געזאגטס ער
וואלט אומקומען. וואס דאס דינסטמידלע ער-
קלעמט, פערטראכט דערמיט צו דערמאנענען, אז
דער גאטס האט מיט א ווישער טעפער זי גע-
ווארען אויף אים זיט.

1-טע יאהרצייט נאכ'ן טויט פון שריפט-שטעלער און זשורנאליסט מ. בריישיפט

זונטאג, ד. 18-טען ד. ה. פאלט אויס דער שריפט יאהרצייט פון מריה-פערשטארבענע שריפטשטעלער און זשורנאליסט, בעקאנטער צו-ניסטער עסקן אין אונזער שטאט, משה בריישיפט. אין צוואנציגטע יאהרצייט, וועט בייים קבר פון פערשטארבענעם, 11 מ. (זונטאג) ויך פערזאנלעך אלע פריינד, בעקאנטע, און פארטיי-חברים 50 דער "התאחדות" ארגאניזאציע, צו וועלכע דער פערשטארבענער האט אנגעהערט, בכדי אין קרייז פון די נאךגעשטע, זאל ענטהילט ווערן די מצבה.

דער פערשטארבענער משה בריישיפט, האט געשטאן אין די קרייזן פון ארבייטס-ציוניזם אלס א קריסטליכע פערזאנליכקייט, וועלכער האט אויך פיל בייגעטראגען, צו דער שטארקונג, און אויסבאוונג פון דער ארבייטס-ציוניסטישער בעוועגונג, אין אונזער שטאט. דער פערשטארבענער איז געווען איינער פון די גרינדער, פון דער פאפולערער געזעלשאפט "בית-צ"א" און איז געווען א רייז-הערן, דער לייטער פון קולטור-רעסארט

ווערענדע מומערס
מוזען יעדע שמואל-פערשטארבענער שרייבער דורכ'ן נעברוין פון נאטירליכע ביטער-האפט
Franciszka Józefa
עספעהלט דורך דאקטוירים

מול-טוב
געבוירען א חינוך אין גאס
(2) אין טויטע אויף ציגעל-גאס 17 האט פלור צים בעקומען געבוירענדיקע א געוויסע שיינע יא-קובאליטש (פון קאליש, ליפאוו 8). פאמיליארישע האט זי אפגעפיהרט אין דער וועג געצוקלינג אויף דער שטעללינג-גאס.

דער דיכטער חיים קרול אין לאדז
נאך אפאפוענדיק פון צעהן יאהר איז ער געקומען פון אמעריקע דער בעריהמער דיכ-טער חיים קרול.

מ. שניאור אין לאדז
קומענדיגען חודש - א קאנצערט פון שניאור-כאר
נעכטען האט געזוכט אונזער ווערענדיקער דער בעקאנטער דיריגענט און קאמפאזיטאר ה' מ. שניאור, וועלכער איז געקומען קיין לאדז אין שייכות מיט'ן פארשטיינדיקע קאנצערט פון דעם בעריהמער ווארשעווער פאלקס-כאר אויף זיין נאמען.

דער קאנצערט אין וועלכע עס וועלען זיך בעטייליגען איבער 100 מאן וועט פארקומען דעם קומענדיגען חודש אין העלענאוו, און וועט זיכער זיין איינע פון די אינטערעסאנטסטע אטראקציעס פון דעם היינטיגען ווער-סעזאן.

דער דאזיגער קאנצערט וועט זיין א מין רעוויזיטירונג פון לאדז, נאך דעם, ווי אונזער היינער, "שיר-כאר" האט נישט לאנג קאנצערטירט אין דער ווארשעווער פיליארמאניע און געפונען דאס פולער אנערקענונג.

דער ווארשעווער יידישער פאלקס-כאר און טער דער לייטונג פון צאט סאלעמניטען מוזיקער-ווי עס איז ה' מ. שניאור וועט זיכער זיין - דער בעשערע פון טאג פון די פיל לאדזער יודן, עס מונגט און מוזיקער.

"אנ'אפערטאר" מיט א זשילעטע

(2) שלמה ברום ליעוואוויטש (גדאנסק 76) איז געשטאן געפאדען מיט'ן טראמא, און פלור צים האט ער דערפיהלט, אז עס שטייט איהם עפעס ביים לייב.

ער האט זיך באדל געקאפט, אז מען האט מי איהם מיט א זשילעטע אויסגעשניטען די שטאם און צווייגענומען א בייטעלע מיט 4 זל. מען האט חתם פערזאנלעך דעם "קעשענער-פרייער", וועלכער הייסט מיכאל מצודייצקי (דערוו באוואוסט 26).

פירגע אויספילגען היי קאמא-וויץ טרוסקאוויץ

די היגע אפטיילונג פון וואגן-לי-קא, אר-פונט איין פאלגענדע אויספילגען:
קיין קאטאוויץ: שבת, דעם 17-טען יוני, אפפאהר 5.40 פארנאכט מיט דער פאבריקס באהן, קירער, דירעקט, צוריק פון קאטאוויץ, זונטאג, דעם 18 יוני 12.26 בינאכט, פרייז אהין און צוריק 90 זל.

קיין טרוסקאוויץ: זונטאג, דעם 18 יוני, 8.08 אהינד מיט דער קאלישער באהן, פרייז 22.80 זל.

בילעטען און אינפארמאציע קען מען בע-קומען אין וואגן-לי-קא, פיעטקאווער 64 פון 9 מריה ביז 9 אהענד און איבערייט.

בילדער-אויסשטעלונג פון אסתר קארפ

אין לאהאל פון "בני-ברית" פיעטריקאווער 90
אין אפען
טעגליך פון 11 ביז 8 אהענד
זונטאג פון 11 ביז 5 נאכמיטאג

טעאטער "סלא" 15 שוועסטער 232-33

אויפ'ן ארגעמיינעם פערראנג די לעצטע עמליכע מענן מארגן שבת, 4 בייטאג און 9 אונט, זונטאג, 12 מריה און 9 און וועלען די גרויסע אמעריקאנער סטאר-קונסטלער

לויס און מישא גערמאן
שפילען די גרויסע אמעריקאנער סטאר-קונסטאציע
"מאמע און שוויגער"
פון קאלמאנאוויטש.
מוזיק: פ. דאסקאוויטש.
רעזשי: מישא גערמאן.
טעכנ. לייטונג: ק. גוטמאן.

שבת 4 נאכמיטאג 2.20
פרייז פון 60 גר. ביז 1.50
זונטאג 12 מריה 1.50
פרייז פון 50 גר. ביז 1.50

אכטונג!
BERSON & LUNA
גוממי-אבזאסט
אונטערנערטע קוואליטעט
בערייטענער ביליגער

זעלבסטמארדע

(2) אויף קיעלעצקא גאס, אין כאני, האט נעכטען אויסגעטרינקען סאלימאט די 24-יעהריגע יונגע זשאנא, די סיבה איז נישט אויסגעקלערט געווארן.

פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין קרייז-שפיטאל אויף זאגניקאווא.

(א) מחמת ארבייטסלעזיגקייט און נויט האט זיך נעכטען גע'ס'ט אויף סטאווישעווסקא 15 דער 39-יעהריגער קאנסטאנטי יעניצקי.

אין א בעוואוסטלעכע צושטאנד האט איהם פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

זונטאג שליסט זיך די בילדער-אויסשטעלונג פון א. מערזער

די בילדער-אויסשטעלונג פון בעקאנטען מע-טאל-פלאסטיקער, אריה מערזער (אין לאקאל פון "וואג" שטענדיק 26) שליסט זיך שוין זונטאג 9 אהענד. די אלע וועלכע ווילען נאך בעווייזן זעהן די דאזיגע אינטערעסאנטע אויסשטעלונג קען נאך אויסגעצן די לעצטע צוויי טעג.

גארטען פערוויילונג אין העלענאוו

למכות די פארמאכאוו-שולען שבת, ד. 24 יוני

ווי ס'איז שוין געמאלדען געווארן איז דא גארטען-פערוויילונג לטובת די פארמאכאוו-שולען וואס האט געוואלט פארקומען שבת דעם 10 יוני אפגע-לייגט געווארן אויף שבת דעם 24 יוני.

דאס פראגראם פון דער פערוויילונג איז אז זעהר רייכט. א חוץ די קינדער-פערוויילונג און די צוויי ארבעטערע וואס וועלען קאנצערטירען, וועט אויך פארקומען א גרויסע ספארט-אטראקציע.

אויף דער עסטראדע און אויפ'ן וואסער וועלען אונזער עפעקטיווע פראדעקטאציען - בעלייכטונג-גען פארקומען מאסען-איבונגען פון די פרייער-און מענער-גרופען פון דעם אר. ספארט-קלוב "שטיין". די קינדער-גרופען וועלען אויפפיהרען פאלאטישע טעק. ס'וועט אויך אויסטריטען די שווער-אלטעסען סעקציע ביים אר. ספארט-קלוב "פאליס".

ס'וועט אויך צוגעגרייט א רייכע פאנטעך לאטעריע.

זומער-קאלאניע פון "דרכי נעם" אין נאוי-אסוואק

די לייטונג פון די לערנאנשטאלטען, דרכי נעם" האט איינגעפירט א ספעציעלע זומער-קאלאניע אין נאוי-אסוואק פאר איהרע לאדער און ווארשאווער תלמידים. אויף דער קאלאניע וועלען די קינדער פערברענגען די זומער-הויזער, וועלען די פרייער לופט אונטער דער זאגנעלעגסטער פלעגן און השגחה פון מלמדים און ערציהער. דער געמיינ-זאמער אפפאהר אין די קאלאניע וועט פארקומען פון לאדז, און פון ווארשע, און פון סאטמאר, און פון סקיענא 50 און פון ווארשע און פון מאנטאג פ' קרח 9 און יוגער אינדערפריה פון "דרכי נעם" קילי-דעם 19 יוני 8 און יוגער אינדערפריה פון "דרכי נעם" שו. יעריקא 34.

א פרודער - א צאקע צוגענוגע 7.000 ולאמטע און ענטלאפען

(2) וואלדיסלאוו גלייב-דאמסקי (וועלעבא 12) האט זיך געטען מרחם געווען אויף זיין ארימקייט מ'הער באלעסלאוו, א הויזער און אריינגעלאזט איהם אויף א צייט וואוינען צו זיך אין דער וואויננג.

דער "ארימער" פרודער באלעסלאוו האט איהם דערפאר אפגעדאקט דערמיט, וואס ער האט נאך-געמאכט א שליסל צו זיין קאסעטקע, צווייגער-גברעט די אפגעשפארטע 7000 זל, און איז ענט-לאפען.

וועגען ירושה-פראצעס פון סארפ'ס יורשים מיט דער מהלה

די יורשים פון פערשטארבענע פרץ קארפ בעטען אונז מ'דעם צו זיין אז ווער פראצעס מיט דער מהלה איז נישט פערשפילט געווארען, נאך תפגיליגט.

טור-אין ספארט-פעסט פון "מארגענשטער"

קומט פאר שבת דעם 24-טען יוני
דער טור-אין ספארט-פעסט פון מארגענ-שטער" וועלכער קומט פאר אויפ'ן ספארט-פלעץ "העלענאוו" איז ווי בעוואוסט אפגעלעגט געווא-רען אויף שבת דעם 24 יוני, די צייט, וואס איז נאך פערבליבען צום פעסט ווערט דורך די אינ-סטרוקטארען אויסגענוצט, כדי די ספארט-נימערען נאך בעסער צו פארברייטען.

די איבונגען פון די קינדער-גרופען קומען שוין איצט פאר אין בעלייט פון מוזיק.

צו די איבונגען זענען צוגעגרייט געווארען 15 נומערען מוזיק, אויסגעפיהרט פון ארקעסטער ביי דער קולטור-ליגע אונטער דער לייטונג פון ה' טעלג.

היינט, גרויסער טעאטער-פעס-טיוואל אין "אמעריקאנא"

אונטער'ן פראטעסטאראט פון לויס און מישא גערמאן

היינט פרייטאג 10 אהענד קומט פאר און "אמעריקאנא" נאכדאמאל 20 אפאריינגעלע טע-אטער-אמפערע צום 1-טען מאל אין לאדז, א טע-אטער-פעסטיוואל פון 40 יידישע פאלישע און רי-סישע אטיסטען, אונטער'ן פראדעקטאציע פון די גרויסע אמעריקאנער קונסטלער לויס און מישא גערמאן, לכבוד דעם בענעפיס פון לאנדאנער באלעט מיטער לען לאטאסא.

דאס גראדעווע פראגראם בעשטייט פון: קאבא-דעס, ווארעטע, קאמעדיע, דראמע, סאטירע, גרא-טעסקע, סאצן, געזאנג, אקראבאטיק.

עס בעטייליגען זיך צווישען אנדערע: ביגאר-סקי, מ. דאליסקא, קאטיא מאסלאווא, דעט לעוואב-דאוסקי, ענדאד רעי, י. שומאכער, מ. הילסבערג, טראק-אדאליני און נאך אנדערע.

די אריינגעלע פארשטעלונג האט אריינגערופען א גרויסען אינטערעס.

ארטאפעדישער אנשטאלט
פארשטעלען, נאכטעלען, אר-טאפאדישע אפפארטען פלעקע, לייכטע פלעקע-סאטאלינגען געזען מיט-שמעצען אלס נאך נישט-אדורק.
Dr. Lubicz u. Villy Simonovic
פיעטריקאווער 119, טעג 81-281

פארק העלענאוו
מאנטאג, דעם 19-טען יוני ד. י. 8.30 אהענד
אונגעוועהנליכע ענטסאציע איינציגער אויפטריט
פון אונטערגלייכען ארטיסט אין זיין רעפערטואר אין שטאט אריינגעלע קאסטיומען
WIKTOR
C H E N K I N
אין פראגראם:
נייע לידער פון א מאדאן. נייע צייניגער-לידער.
נייע יידיש-חסידישע לידער, נייע לידער פון Beranger. נייע מאדאנער לידער (סינאמא). נייע פאלישע, אוקראינישע לידער א.א.
עס נעמט אנטהיל דער לאדזער פיליארמאנישער ארקעסטער אונטער דער דיר. פון מעאדאר רידער.
אלע זיך-פלעצער צו 2.20 זל. - איינטייט-קארטען 1.09 זל.
בילעטען שוין צו בעקומען אין רייזע-ביורא "Orbis", פיעטריקאווער 69 זאוי ביז דער קאסע פון פארק, העלענאוו.

נישטא קיין מזל

— אט, אט, צוליב דעם בן איה פס טאקע געקומען צו איין. איהר אלץ קענט די מענטשליכע נשמה אין איהר גאנצער טיפיקייט. מען קען דאס זעהען פון אייערע שעהנע ראמאנען. באר אטא מענשען, ווי איהר, קאן איה זיך פערטרויען. הערס מיר אלס: יא, איהר האבט געגעבן א פרוי, די איינציגע פרוי, וואס האט געלעבט נאך צוליב דער ליבע אליין. עס איז געווען מיט דיי יאָהר צוויי. מירן פערטער איז געשטארבען און האט מיר איבערגעלאזט א הייזע ירושה. איבער נאכט בין איך געווארן א רייכער מאן. איינגעקל, אויף אבי אונזער מי פריינט, האט מען מיר פארגעשטעלט פאר א יונגער אלמנה. זי איז געווען אַרעם, אַבער שעהן מיט א בלענדיגער שעהנעקייט. איהר האבט זיך פערליבט אין איהר און האבט זי פון יענעם אונזערס אן שוין נישט אַפּגעלאָזט. זי האט צוגעשטימט צו ווערן מיין פרוי. די רייזע, וואס האט געפֿען געמאכט נאך דער חתונה, איז געווען אַ חלום. מיין האַרץ איז געווען איבערגעפֿילט מיט גליק ביה... ביה לעצטען דעסאָג. ווען איך בין געקומען לעצטען דינסטאָג אַהיים, האבט איהר טאָרס געטראָפֿען אַ פֿרויעל פֿון מיין פֿרוי:

— איהר פֿעלדאָ דיר, לעאָן, — האט זי מיר גע' שרייבן, — אויף אייביג. איהר קאן מיט דיר ווייטער נישט לעבען, ווייל איהר האבט ליב אַנאַנדערע, און זי ליבט איז שטאַנדיק פֿון אַלץ.

זי האט פֿערלאָרען דאָס הויז, ווי זי איז גע' ווען, האט אַפֿילו נישט גענומען מיט זיך קיין קלייד אָדער אַ שטיקעל ציהונג. זי איז אַנטלאָפֿען מיט אַ זעקס-און-צוואַנציג יערייגען בחור, וואס האט גע' און קאן זי אַפֿילו נישט אויסהאַלטען.

דער ראַמאנען-שייבער איז געווען האַלב גע' ייהרס און האַלב פֿעראַנטוואָרטלעך פֿון דער גע' שטעקע, וואס ער האט אויסגעהערט. ער האט אַ רופֿענדיגייט די האַנט אויף דעם אַקסעל פֿון דעם אומגליקליכען ליבהאַפֿער און אַ זאָג געשאָן:

— די איינציגע עצה, וואס מען קאן איהר געבען איז: גענועם דיר אַהן ליב!

— איך קאן נישט, איהר קאן נישט! — האט דער גאָסט אַריינגעשטאַמעלט. — איך וועל שטענדיג זיין פֿעליכט, ביה מיין לעצטען אָטעם. אַבער וואָס זאָלן, מיין ליבער פֿריינט, בין איהר נישט קיין אומד' גליקליכער מעש? אַזוי לאָנג ווי איך בין געווען יונג און אַרעם, האבט די פֿרויען מיר פֿעראַטען מיט אַלטע לייט. און איצט, ווען איך בין אַלט און זיך, פֿעראַטען זיי מיר מיט יונגע...

Grand-Kino
היינט און פאלגנדע טעג
רעוועלוציאָנאַר-פילם פֿון 8 רעוויסערען
און 15 שפּערגס מיט
Ernest Lubitsch, G. Cooper,
Charles Langton,
George Raft
ווען כוואלט געהאט
א מיליאן
פֿילם, וואס וועט אונז פֿערוויילען און
ייהרען ביה מרעהרען. אָנהויב 12 ביטאָג.

ווערער גענומען שלאָגען. דאָס מאָל איז עס גע' ווען אַ בלאַנדע שעהנעקייט, אַ פֿעריקלערען און אַ פֿעריקלערען. דאָס האבט איהר אומזיסט גע' זוכט צו געווינען איהר האַרץ. ערשט אויף דער פֿערטער וואָלט האָט זי מיר דערקערט. מיין גליק איז געווען אַזוי מייס, אַז איהר האבט פֿערגעסען אַן אַלץ אין דער וועלט און נאָך געלעבט צוליב איהר. אַלץ איז געקומען גוט, ביה איינגעקל האט מיר אַרעפֿען זיך גע'אָפֿעט אַפֿעלטערער פֿאָנקיר און גע' וואָפֿען אויף איהר אַפֿאָלי. ער האט זי געוואָרן פֿען מיט טייערע מתנות. שוועלען — אַזוי האָט זי גע' ווייטען, — איז פֿעריקלערען געקומען פֿאַר מיר. זי האָט מיר אַנגעשריבן אַ לאַנגען, וויינענדיגען בריף און זיך אַפּגעווענעט פֿון מיר מיט די ווערטער: "וואָלטו געווען ייִד, וואָלט איהר זיך אַיביג ליב געהאַט."

מיין לעבען איז איצט געווען אַין געפֿאַר. איהר האָבט נישט געקענט, איהר האָבט נישט געטרויעט, איהר בין נישט געשלאָפֿען. אַבער ענדליך, נאָך לאַנג גע' שווערע וואָכען האָבט איהר זיך געקענט מיט אַ יונגער אַפֿטריטע און זיך פֿעריבט אין איהר מיט מיין גאַנצען יונגען פֿרען. מיר זענען געווען גליקליך, ביה דעם טאָג, ווען דער דירעקטאר פֿון טעאָטער האָט איהר געשעקט אַ שניידעל פֿעל.

מיין פֿערוויילען איז געווען אַזוי גרויס, צו מען האָט זיך געשראָקען, איהר האָט נישט אַרונטער פֿון זינען. אַבער איין אונזערס האָבט איהר ביה מיין מומען אין הויז זיך געקענט מיט אַן אַנדער מיינעל, זי איז געווען אַרעם, אַבער שעהן מיט אַ וועלטענער שעהנעקייט. דאָס מאָל איז עס געווען אַ ליבע אויפֿן ערשטען בליק. קיינמאָל אין מיין לעבען וועל איך נישט פֿערגעסען די גליקליכע מינוט, ווען זי האָט אַ פֿעריקלעטע און מיט אַ קלאַפֿענדיגן האַרץ, מיר געזאָגט, אַז זי האָט מיר ליב. מיר זענען אין געהיים געוואָרען חתונה. איהר האָבט געליבט, אַז ענדליך האָבט איהר געפֿונען דאָס גליקליכע גליק אין לעבען. אַבער אַ בריף פֿון איהר פֿאַטער האָט מיט אַמאָל צושטערט איהר רחמנות אַלע מיינע האַפֿענונגען. דער פֿאַטער האָט פֿערלאָנגט, אַז זי זאָל חתונה האָבען מיט אַ פֿריינט פֿון דער פֿאַמיליע, ער איז געווען מיט אַ פֿינגער-און-צוואַנציג יאָרע עלטער פֿון איהר. דערפֿאַר אַבער איז ער געווען רייך און האָט געקענט אַ פֿרוי גליקליך מאַכען.

ווען איך האָב געקראָכען אַפֿאַינלעך אונטער איהר חתונה, האָט איהר פֿון צוהאלטען זיך פֿער' ס'מען. אַבער די דאָזע סם, וואס איך האָב איינגע' געגעבן, איז געווען צו קליין. מען האָט מיר אַפֿע' ראַטעוועט. פֿון דעמאָלט אָן איז מיין לעבען גע' וואָרען אַ קליט פֿון דירעקטאָרען. פֿון מיטערע ענטו' שונגען. איהר האָב געליינט, אַז איהר האָט איצט געענדיגט אַ ריכטיגן, מיטן נאָמען, דער אומגליקליכער ליכער ליבהאַפֿער. עס וואָלט אויך פֿונקט אַזוי געקענט זיין דער נאָמען פֿון מיין לעבענס-ראַמאָן.

— די יונגע מיינעלע, וואס איהר האָט מיר דע'צעהלט פֿון זי, זענען אַלע געווען געאָיאַטישע געהאַנגענע בעשעפֿענישען. — האָט דער ראַמאָן גע' שרייבער אַיינגעוואָגט, — נישט אַלע פֿרויען זענען אַזוי. האָט איהר באַר קיינמאָל נישט געקע' געט אַ פֿרוי, וואס זאָל ווערט זיין אייער ליבע? דער גאָסט איז אויסגעשפּרענגען פֿון אַרס און האָט גענומען ווייטער רעדען מיט אַפֿאַליגערענטער שטימע:

נעכטיגע רינג-האמפער אין ציריך

נעכטען האָבען די קאָמפֿען געזעצן פֿאַל- גענדרע רעזולטאַטען: (1) בייעלעוויטס האָט בעזיגט מיאָו'ן אין דער 9 מינוט, (2) קוואַריאָני האָט אין דער 5 מינוט בעזיגט סינקאָוסקי'ן, (3) קרוי- זער האָט מיט אַ שטאַהנעם קאָפּ פֿעזיגט אין דער 4 מינוט דעם שטאַרקען קאָנזער אַפֿעט ניעלסאָן, (4) דער קאָפּ קעלער-שטעקער איז געפֿעליכען אונזענשידען, (5) גראַפֿאָוסקי האָט בעזיגט אין דער 40 מינוט שטאַל'ן.

היינט קעמפֿען
(1) שטעקער-קוואַריאָני (פֿרייער אמעריקא- נער קאָפּ), (2) טשאַיאָ-גראַפֿאָוסקי, (3) קרויזער-קעלער, (4) מיאָו-ניעלסאָן (פֿרייער אמעריקאנער קאָפּ), (5) גראַפֿאָוסקי-בייעלעוויטס.

ראדיא-פראגראם פרייטאג, דעם 16 יוני 1933

11.57 צייט-סיגנאַל, 12.25 פֿרעסע-איבער- ויכט, 12.35 גראַמאָפֿאָן, 12.55 נאָכמיטאָג-פֿרעסע, 2.55 גראַמאָפֿאָן, 4.00 לייכטע מוזיק, 4.30 פֿון פֿעניס-מעסע, "פֿילען - איינפֿלען", 5.00 איבער- ויכט איבער די נייטסע אַייסנאָבען, 5.15 גראַמאָ פֿאָן, 6.15 פֿאַרלעזונג, 6.35 קאָנזערט, 7.10 רש- פֿערט, 7.20 פֿערשידענע, 7.40 אויזיזע, 8.00 סימפֿאָניקאָנזערט, 8.50 אַונדער-פֿרעסע, 9.00 קאָנזערט, 9.10 פֿאַרלעזער האַנדעלס-קאָמער, 10.25 פֿאַרלעזער, 10.00 פֿאַרלעזער, 10.40 טאָנ-מוזיק, 10.35 קאָמפֿאָניקאָנזערט.

אויספֿאַר
5.25 מאַסקוואָ - אַפֿערע, טראַוואַטאָ, 8.05 מינכען - אַפֿערע, 8.25 פֿאַריי - אַפֿערע פֿון נליק, 8.30 שטראַסבורג - סימפֿאָניקאָנזערט, 8.30 פֿאַרלעזער - סימפֿאָניקאָנזערט.

שבת דעם 17-טען יוני
11.57 צייט-סיגנאַל, 12.25 פֿרעסע-איבער- ויכט, 12.35 גראַמאָפֿאָן, 12.55 נאָכמיטאָג-פֿרעסע, 2.55 גראַמאָפֿאָן, 4.00 לייכטע מוזיק, 4.30 פֿון פֿעניס-מעסע, "פֿילען - איינפֿלען", 5.00 איבער- ויכט איבער די נייטסע אַייסנאָבען, 5.15 גראַמאָ פֿאָן, 6.15 פֿאַרלעזונג, 6.35 קאָנזערט, 7.10 רש- פֿערט, 7.20 פֿערשידענע, 7.40 אויזיזע, 8.00 סימפֿאָניקאָנזערט, 8.50 אַונדער-פֿרעסע, 9.00 קאָמפֿאָניקאָנזערט, 9.10 פֿאַרלעזער האַנדעלס-קאָמער, 10.25 פֿאַרלעזער, 10.00 פֿאַרלעזער, 10.40 טאָנ-מוזיק, 10.35 קאָמפֿאָניקאָנזערט.

אויספֿאַר
5.00 רינא - טראַנסמיטער פֿון ווינער-לייט, 8.00 פֿרעסע-לייט, אַפֿערע, 8.45 ווייטע-ווענד פֿון דער מאַדערנער אינטעליגענטער אַפֿערע, 9.00 פֿאַרלעזער - קאָמפֿאָניקאָנזערט.

אזיר פערדער

(ענדע פֿון 10-טען זייט)
יָ, זאָל עס זיין אַזוי, האָט זאָגט אויף שטעל ביה זיך אַפֿעריקלעכערט, "בילקע בעדאָרף זיך בעד' רחמנות, גוט אַזוי, וואס בילקע נעמט אויס; ביה- קס טאָר נישט אַמנענען מיט איהר טרויער און מ'ה'שחורה. און אַפֿער, — האָט זי ווייטער גע' טראַכט, — איז דאָס אַ נאָר די שלעכטקייט פֿון זיין צד, צו נעמען בילקע'ן אויף די הענט; דאָס וועל אַז איהר, לאַפֿען, וועט טאָן, — ווייל קיין אַנדערע מיינעלע וועט אַלץ ער-דחל נישט פֿערהאַן, דאָס ער איהר אייגענע שוועסטער גענומען מיט כּל'מ'שטער ליבשאַפֿט אויפֿן האַנט, כדי אַזוי אַרומ' איהר, לאַפֿען, וועט טאָן.

עס פֿערייטט איהר, וואס ס'איז אַזוי אויס' געקומען. זי ווייטט אַלץ נישט, ווי אַזוי אַזוי-ט פֿאַרמינען פֿון דעם.

בילקע האָט ערשפּירט איהר עלטערער שווע' שפּירט געפֿעליכען, און איבערגענומען צו לאַפֿען און זיך אַפֿעריקלעכערט לעבען איהר.

— די האַנט געווען, בילקע, וואס בערע קאָמפֿאָניקאָנזערט האָט זיך געפֿענעט? — פֿרעג איהר, צו זיך האָט עס גענומען. — איהר געווען אויף נישט, — האָט בערע אויף דעם געענטפֿערט, — די ראַטע-מאָכט וועל אייערע לייט אויף נישט געטרויען.

— דאָס איז נאָך קליין, אַז מ'זאָגט עס בייטאָג; אַבער דעמאָלט, ווען מען שפּירט זיך ווי אַ מלוכה ביה; אַפֿער אַרומ' האַלבער-טאָט, אַז אַזאָ פֿעריקלעכערט, — קליינען אַפֿעלעכע ייִד נאָך ערגער ווי אומד' פֿעריקלעכערט. ווי אַזוי האָט עס טאָקע די ראַטע-מאָכט גענומען און האָט אַזאָ אַלעמען דאָ אויס' געשטאָנען ווי... — ווי מיט, — האָט בערע אומגעריקעכט. — ניי, כּוואָב עס גישט געמיינט צו זאָגען, — האָט זיך לאַפֿע געהאַט, — האָט געמיינט צו זאָגען, ווי חיות, וואס קאָנזערט איינס דאָס אַנדערע גישט פֿעריקלעכערט. יא, אַזאָ קאָמפֿאָניקאָנזערט, ביה די מיר' ווער מיינעלע און די אַרעפֿען רייעלע אויף הייס בליק, הייס און רייט ווי ביה די קאָמפֿאָניקאָנזערט. אַזאָ, שטייט האָט געזייערעט. זי האָט עס אַרומ' געפֿעלצט.

גאסטראלען פון דוסי אוי מישא גערמאן

פֿאַרנען שבת, 4 נאָכמיטאָג און 9 אַונדער- ווערט נעכטען די שטאַרק אויסגענומענע פֿיעסע מאַסע און שוויגער' מיט די אמעריקאנער גאסט- ראַפֿערען דוסי און מישא גערמאן אין די טיטעל- דאָלן.

ספארט - בעוועגונג

רעוולטאטען פון די נעכטיגע פוסבאל - מעטשען

ליגע-מעטש
טראַמאָוויא-פֿאַרנוועש 2:4
אי-קלאָס-מייסטערשאַפֿטען
אין לאדז
ו.ו.ס.ס. — מכבי 2:3
ו.ו.ס.ס. — ווידעו 3:1
ו.ו.ס.ס. — ווימא 1:1
ו.ו.ס.ס. — טוריסמען 1:2

אפיציעלער האמוניקאט פון דער יודישער געזעלשאַפֿט פֿאַר לאנדקענטשאַפֿט אפמ. אוי לאדז

צוליב דעם וואס ביה צום אַנגעגעבענעם טעג' און אַיינפֿלעכען נישט מער ווי אויך דעלע' גאָט-לייטע צום 4-טען דעלעגאטען-צוזאַמענאָהר וועלכע וועט פֿאַרקומען אין יאָרשאַ דעם 17 און 18-טען ד.ה. ווערט די אַלגעמיינע פֿעריאָמלונג וועלכע האָט גע'אָפֿעט פֿאַרקומען פֿרייטאָג דעם 16-טען אַפֿערענעם.

עס ווערט דערהאַלטען דער צוזאַמענשטעל פֿון דער אַיינציג אייגענפֿאַלעכער ליסטע, וועלכע בעד' שטייט פֿון פֿאַלגענדע פֿעריאָנען:
דעלעגאטען: דיר. מ. לעקין, דיר. ש. פֿאַנסט, מ. מאַרקווע, ס. דאָוידאָו, דירטער נאָכ קאָנזענעל- טאָן, רעד. ה. י. בושטאָווסקי, דיר. מ. שוואַלבע, דיר. מ. נאָכמאָו, רעד. י. זעלעקאָוויטש, פֿראַג. י. שפּיגעל, דיר. ד. ווייסקאָו, רעד. ל. פֿאָקס, פֿראַג. ד. גייהויל, ש. ראַפֿענאָו, און מ. אַלטמאַן.
פֿעריאָנעטע: פ. ריינגאָלד, ה. גרינפֿעלד, ז. יאָקאָבאָוויטש, מ. קאָהנע, ג. קאָוואַלסקי און פֿראַג. ש. צינדלער.

Dr. med.
H. Rózaner
הויט ווענערישע קראַנקייטן און מנענער-שוועכע
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.
עמפֿאַנגט פֿון 8-10 און פֿון 5-8 אַה.

נייער פאחר-פראג

אריי אין קראט פון 15-טען מאי און פון לאדזער פאחר-גייט אפ:

0.15	קיין ווידעו
2.03	קיין אַסטראָו (ידיד קאָליש)
4.36	קיין וואַרשאַ
6.05	קיין גלאָוואָ (יוסטיס פֿון 22-טען מאי בייז 11-טען ווענעשישען ד. י.)
7.28	קיין וואַרשאַ
8.03	קיין קאָלונשעק
8.30	קיין וואַרשאַ-וואַלאַ (מיט פֿערבינדונג אויף קאָרשיניץ)
9.00	קיין קאָנזעק (מיט פֿערבי. אויף דאָנאָט)
9.33	קיין אַסטראָו און פֿויוץ
10.00	קיין גלאָוואָ (וואַנאָ און יוסטיס פֿון 21-טען מאי בייז 10-טען ווענעשישען ד. י.)
12.42	קיין פֿויוץ און אַסטראָו ייִד קאָליש
12.57	קיין טאָהאָר און טעכטאָשטעק
13.12	קיין וואַרשאַ
14.10	קיין וואַרשאַ-וואַלאַ
14.15	קיין קאָנזעק (פֿאַר יוסטיס פֿון 3-טען טענעווען בייז 2-טען ווענעשישען ד. י.)
16.07	קיין אַסטראָו
16.18	קיין וואַרשאַ
16.33	קיין קאָנזעק (מיט פֿערבינדונג אויף פֿויוץ טאָהאָר און גינאָ)
18.00	קיין גלאָוואָ (קאָרשיניץ פֿרייטאָג, שבת, נאָך יוסטיס און פֿאַר יוסטיס)
18.10	קיין טעכטאָשטאָו (דירק וואַנאָ-וואַלאַ פֿון פֿיסטען טענעווען בייז 10-טען ווענעשישען ד. י.)
19.35	קיין אַסטראָו
19.56	קיין וואַרשאַ
20.08	קיין לעמבערג (דירעקט דירק ווידעו)
20.55	קיין וואַנאָ וואַלאַ (קאָרשיניץ פֿון 20-טען מאי בייז 30-טען ווענעשישען ד. י.)
21.25	קיין טאָהאָר און טעכטאָשטעק
22.08	קיין פֿויוץ דירק קאָליש
22.20	קיין לאָוויטש
22.30	קיין וואַנאָ וואַלאַ

1.00	קיין קאָלונשעק (אויף טעכטאָשטאָו, קראַ קאָוואַרשאַ)
5.20	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג וואַרשאַ)
7.15	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג אויף קאָוואַרשאַ)
8.05	קיין ווידעו
8.35	קיין קאָלונשעק (וואַנאָ און יוסטיס פֿון 21-טען מאי בייז 10-טען ווענעשישען ד. י.)
9.35	קיין קאָלונשעק (וואַנאָ און יוסטיס פֿון 21-טען מאי בייז 10-טען ווענעשישען ד. י.)
10.25	קיין קאָלונשעק (פֿערבינדונג מיטן שוועל-צאָ אויף וואַרשאַ און קאָנזעק)
13.00	קיין קאָלונשעק
14.20	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג - וואַרשאַ)
14.50	קיין טעכטאָשטאָו (דירעקט אויסמיטענדיג קאָלונשעק)
15.30	קיין קאָלונשעק (פֿאַרייטע-וואַנאָ)
16.30	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג אויף טענען טאָהאָר)
17.40	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערב. אויף קאָוואַרשאַ)
18.40	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג אויף וואַ-שאַ און קאָנזעק)
19.30	קיין וואַרשאַ (דירעקט דירק קאָלונשעק)
19.55	קיין קאָלונשעק (פֿאַרייטע-וואַנאָ קאָרשיניץ נאָך און דירק וואַנאָ)
20.55	קיין קאָלונשעק
21.40	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג אויף וואַ-שאַ און קאָנזעק)
22.50	קיין קאָלונשעק (מיט פֿערבינדונג אויף קאָנזעק און קאָוואַרשאַ)

קלאג-דינא

 RAKIETA

Sienkiewicza 40 Tel. 141-22

דאס איינציגע דינא אין גארטען

היינמ און פאלגענדע מעג
"אויפ'ן וועג פון שאנדע"
 גרויסע סענסאציאנעלע זיסען-דראמע לויט דער ערצעהלונג פון A. Marczyński
 אין די הויפט-רולען:
A. SAMBORSKI, A. BATYCKA i M. MALICKA
 אנהויב פון די סענסאציע אין בעוו. טעג 4 א זיגער בייטאג, שבת, זונטאג און יום-טוב 12 א זיגער בייטאג

גרויסער ראפעלמער שלאגער-פראגראם!
"געזעהיטיגער קאפיטאן"
 גרויסער אוואנטוויטישער פילם אין די הויפט-רולען:
 העלד פון פילם
INKISZINIEW
 שטורם איבער אזיען

היינמ און פאלגענדע מעג!
קלאנג-קינא-טעאטער
"CORSO"
 זשעל א נא 2/4

„DONOVAN”
 JACKIE COOPER, BORYS KARLOFF, RICHARD DIX
 אנהויב פון די סענזשן אין געווי. טעג 4 נאכט. זונטאג און יום-טוב 2 - נאכט.
 IWAN PETROWICZ
 נעכטער מרגנאם: דער קעניג פון פאריז אין די הויפט-ראלען:

הראנג-קינא-טעאטער
PRZEDWIEŚNIE
 זשעראמסיענא 74/76
 (ווי קאפערניקא)
 דער זאגט אין וואונדערבאר און בעמיהלעך.

מאטארעז
 נ"י'ס און נעגאציעס די ווינרינגסטע פרייזן
 רעפערראטור-העקשטעטל. איגזעקיוטיוו
 פון מאטארעז און דינאמישע, עלעק-
 טרויעק קראפט-אינסטאלאציעס פון ליכט
 און בונדאליזאציעס פארמא אים
 Przdcs. Inżyn. **Maurycy Rak**
 Elektro-Mech.
Zawadzka 12, tel. 214-11.
 ברויטער אויסראט פאר טרויעק-אפאראטן און ליכטן

א טיכטיגער
יונגערמאן
וועלכער האט א לענגערע צייט געארבעיט
אין דער טעכטייל-בראנשע, זוכט ער
שעפטיגונג ביי וואס עס וואלט נישט זיין
פאר א גאנץ קליינעם צוויי. בעסטער
ערעווען. אפערטען איין ארומיג. אומער
L. 100

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אז קראנקע און
אלע ספעציאליטעטן
סוף 9 פרייז ביי 7 א זיכער אונטן.
ווייזט 3 זל.

וויכטיג נייעס

פאר סוויטער=און טריקאטאזש=

פאבריקאנטען!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז צום סעזאן
און מיין דורש=גאלאנמערע=געשעפט
פערזעהן מיט א גרויסן אויסוואל פון די בעסטע

רייז-פערשלוסען

צו אויסערסט ביליגע פרייזן.
קומט און איבערצייגט אייך!
מיט אכטונג

H. APFELBAUM

Łódź, Północna 2,
tel. 142-92.
P. K. O. 68-884.

Z prawami Gimnazjów Państwowych
Gimnazjum Żeńskie
Józefa Aba w Łodzi
oraz SZKOŁA POWSZECHNA, Zielona 10, tel. 122-12.

ויבערע דיר און א רפואה!

אחו אפעראציע. אהו בליט, אהו א מעכער און אהו ברום-פער-
נישטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און
קינדער, פערשידענע קליינסעס און גרויסע, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל
יער ווינטער-ברוד ווערט גרויס ווי א
מענשען-קאפ, און עס פאלט שוין אין דעם בויס
אין דער קראנקער און א גרויסער סכנה, דורך
פערלירן די קליינסע ווערט ער בלאנדט און
שטערבליך. שטענדיג נאכדעם ווייל-באגראשען
בעזונדער ויכער דעם שווערסטן ברוך, אויף
פאר הויקערס, וויסנדיגן פערשידענע הילף-גראדעס
און אפעראציעס פאר מערקומעס פיס און פלעס-
פיס, ווי אויך קונסטליכע נאכדעם פיס.
עספאנגט מענליך פון 9 פרייז ביי 7 אדער.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשטען פון די קראנקע און אונגעדינגע
נויטונג דאסלעבן האבן אונזערע מענטשן פאלדערעך אונזערע ווערעס - פאפאליטעס:
פראפ, דיר פאראנטש, פראפ, דיר. פארשידענע, פראפ, דיר דיר.
קראנקע און אויך אנדערע.

מיר נאכדעם אויך אן ערוויכערע פון דער קראנקע-קאסע.

דאנקזאגונג

דעם ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינענדיג אין לעזן, וואלשטאט 10 דיר
אין אויף מיר הערענדיגסטען דאנק פאר דעם וואונדערליכען אונגעלעגטן באגראש
מיר פערשטערמטן ברוך, אויף וואס ביזן פערזענליכעם באגראש 2 מאס.

(—) Dr. Berghof, lekarz.

פרייז פון אגאנאנס
בײַ 15 ווערטער
נור 1 זלאטי

קריינע אגאנאנסעז

פרייז פון אגאנאנס
בײַ 15 ווערטער
נור 1 זלאטי

ה'י"ח און פערקלויף

צו פערקלויפן אַ צושטיינער מאַ-
שין צו קאָנפֿעקציע אויף ערשטער בע-
טייג פֿאַר אַזוי ווי אַן אַרץ-מאַ-
טעס צו בעקומען צו אַלע סאַרטען מאַ-
שינען צו קאָנפֿעקציע, פֿאַרשטעלנע 14
וואַנינג 14 פֿאַרשטעלנע.
3773

שטריקמאַשינען,
אויספֿערקלויף האַנד פֿער-
שינען, קלויף און פֿערקלויף פֿון קאַסטאַן-
מאַשינען אַר פֿון מאַשינען צו אַנדערע
פֿאַרשטעלנע. ס'ע' 193.87
3200

50 גראַפֿען אַ טאָן גראַפֿע פֿאַר-
אַנעס בעקומען פֿון נאָר ביי פֿער-
וואַנינג, אַלעקסאַנדריסאַ 10 ומרדכי
3172 גאַמל'ס נאָט.

א 2-פֿאַרשטעלנע אַפֿערקלויף
גאָט צושטאַנד ווערן געווען צו קלויפֿען
פֿאַרשטעלנע אין אַדמיני. אונטער אַפֿערקלויף.

טיכטיצע אנגעטון מיט קאנטשארט
אין סקלאד-פאסטשטאט און פערסומער
לעס ווערען געזוכט, איינצופיהרען א גוט
טריקעל, אפערטע „Wymowny” אין
אדמיני.
אין נעהם אן אלטערט בעשטעלונג
גען און רעפערצייעס פון זאקען ספארט
און טריקאט-ווש-מאשינען, צו ביליגע
פרייען, L. Tron, Brzezinska 6
0502
יפדער אגענט אדער אנגעטקע, וועל-
כע בעזיצען עטליכע זאכטע, קענען מיט
פערשפרייטען א לאנגערהייט גוט איינזע-
זיהרע ארטיקלע גוט פערדינען. צו מעלדן
D. Markus, Sienkiewicza 6
147 mieszk.
פרייע פאסטענס
א פערקויפערין אין א קאלאניאל-
געוועלב ווערט געזוכט ביי ליפס מאן
784 גרינער מארק 9.

א מאַסיווע שאַפּ געמיינעט און
פאָרן 21 צו ערמיטען עס קען זיין
פאַר באראזש, ווערקסטעל און אויף קליין
דען, צו ערפאָהרען ביי כוואט, פושעניצ
14 צו טרעפן פון 4-5 נאָכט. 1918

ווינשינאָווא גראַ! איינצע וואויננע
ביליג צו ערדרינגען, ווילע גאָסס (פאר)
הער פערשטיין, וואו דער פאליציי
פאסטערנעק איז.

Poszukuje 2 pokoje z kuchnią
wygodami. Dzielnica obojętna,
wprost od gospodarza od 1-go
lipca r.b. Oferty sub. „Z.Z.”

פערשידענעס

כִּנְעָהם אָן צו דערנען שילדער
שילדעריס צו שרייבען יודיש, פויליש
דעכענען דורך 3 חזשים. נידריגע פריי
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766,

צו פערמיטען ענצעלנע צימער
מיט בעזונדערע אייגענע ביי זענע
פאמאָרקע 10. 187

אָנ'ערס צו שטאָפּן פאר 2 מיי
לפך אָדער צו אַרבייטן, בושעזשינער
ו. 22 ביי קעלמער. 186

איך ודן אָנ'ערס צו שטאָפּן א
אייגענעמא, וואָס האָט אַ צימער מי
א בעזונדערן איינאנג. אָפערטען אונט
קטערע "H" אין אַדמיני. 176

אָבצונעמען אַ פראָטאָווע צימ
מיט א בעזונדערען איינאנג 1 שטאָ
פאר 2 יונגעלייט אָדער 2 מעדלעך. פיר
סודקענא 56 ו. 5 פאר 1 שטאָק. 178

2 שטיבען אין אַ קיך אָדער
שטוב אין אַ קיך 5 פונסטער, באלקא
ערשטער שטאָק פראָנט, ווי אויך ענצל
שטיבען. צו פערמיטען ביים ווירט
זשינער 57. 176

Umebłowany pokój od za-
z do oddania, Mann, Piotrkow-
ta 10.

ראה ארעו

פאר פריילינגס א בעקוועס אָרס
צו שלאָפֿען אויף פּוילנאַנג 13 וו. 12
דראַגט 2 שטאָק. 3211

צו פערמיטען 5 אָר א האַנדעלס
אָפּאָל אַ צימער אַרייַנגאַנג מין טיפּער
געבורטן שטאַט. צו ערשטערען אין סקלד
אָפּשטעלענע ווערשער 8. 3170

א בעקוועס אָרס צו שלאָפֿען מין
2 ווונגלייט אָדער פריילינגס ביליג. צו
ערשטערען פיערטקאווער 38 אין קיהלע
סקלאד ביי מעפער. 3212

צו פערדינגען אַ צימער פאר אַ
הער אָדער דאָמל. צו ערשטערען אי
דמינג. 3202

4 צימער און קוך מיט אַלע בע
קוועסליכקייטען, ערשטער שטאָק פּראָג
צו פערמיטען פאָמאָרסקא 57. איין
רויסע שטאָפּס. 3201

אנהאטען-פרייז פאר א מיליטער-טור פאר'ן טעקסט-18 גר. פרייטאג אין ערבלייט-24 גר. אין דער ווייט' שפאלטען אין טעקסט-40 68- 4 זאב'ן טעקסט-12 18- 10		נעקסטע-20 גר. מ/מ (אין דער ווייט' שפאלטען) קלענע ענטפערן 15 ווייט- 1 טור 10- 10 ווייט-10 גר.	אין לעד-4 זעקסטע א טור מיט אפטיילען א ווייט. אויף דער פראווינץ-5 ז. א. א. א. אין איילאנד 7 ז. א. א. א. דא.	פעהלער, וועלכע ענדערן נישט פרינציפאל דעם אינזאטלען פון דער אפטיילען ערשטליכן נישט צום איבעררייקען די אנזעס אדער בארייכערטלעך פאר דעם אנזעס	פאר'ן אינהאלט אין דער מיט פון די אנזעס אין דער פערלאנג נישט פערלאנג ווארטליך. די ארמיי אין אפטן פרייטאג און פרייטאג.
---	--	---	--	---	---